

«Կենսաթոշակային բացատրական բառարանի» ստեղծման և հրատարակման գաղափարն ինքնին ողջունելի և արդիական է: Աշխատանքն, անկասկած կունենա իր ներդրումը, կլրացնի ոլորտի վերաբերյալ ուսումնամեթոդական գրականության մեջ առկա բացը:

-Աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարության, Աշխատանքի և սոցիալական հետազոտությունների ազգային ինստիտուտ -

Կարծում ենք, որ «Կենսաթոշակային բացատրական բառարանը» անհրաժեշտ քայլ է հանրային գիտակցության բարձրացման հարցում: Այն հնարավորություն կտա ՀՀ-ում կենսաթոշակային բարեփոխումների ընթացքի լուսարամումը և ներկայացումը ավելի արդյունավետ դարձնելու և տերմինների հասկանալիության խոչընդոտը վերացնելու:

-ՀՀ Կենտրոնական բանկ-

Կարևորելով «Կենսաթոշակային բացատրական բառարանի» հրատարակումը, ցանկանում ենք մեր դրական գնահատականը հայտնել կատարված լայնածավալ աշխատանքի վերաբերյալ և ողջունել նմանատիպ բառարանի կազմման նախաձեռնությունը:

-Հայ-Եվրոպական տնտեսական քաղաքականության և իրավական խորհրդատվության կենտրոն (AEPLAC) -

Pension Glossary

Կենսաթոշակային բացատրական բառարան

Կենսաթոշակային բացատրական բառարան

Pension Glossary

**Կենսաթոշակային բացատրական
բառարան**

ՀՏԳ 36 (038)
ԳՄԴ 65. 9(2)27 ց 2
Ս 259

Մարգսյան Արա և այլք,

Ս 259 Կենսաթոշակային բացատրական բառարան / Արա Մարգսյան, Ռուբեն Մարկոսյան, Արման Ուդումյան.- Եր.: Բավիղ, 2007 - 80 էջ

Բառարանը միտված է նպաստելու կենսաթոշակային տարբեր եզրերի վերաբերյալ միանման ընկալմանն ու մեկնաբանմանը: Բառարանում տեղ գտած տերմինների մեկնաբանությունը հեղինակներինն է և այն կարող է չհամընկնել ՀՀ ՄԱՊՀ պաշտոնական տեսակետի հետ:

Տպագրվել է ՀՀ սոցիալական ապահովագրության պետական հիմնադրամի պատվերով՝ Համաշխարհային բանկի աջակցությամբ իրականացվող Սոցիալական պաշտպանության ոլորտի կառավարման ծրագրի շրջանակներում:

Sargsyan Ara and others.

Pension Glossary / Ara Sargsyan, Ruben Markosyan, Arman Udumyan, Yerevan, Bavigh, 2007 – 80 pages

The Pension glossary is an attempt to promote the mutual understanding among pension reformers in Armenia on professional level and the public in general, with major objective to create comfort on understanding level. The views expressed are those of the authors and do not necessarily represent the official views of State Social Insurance Fund of Armenia.

The Pension Glossary has been published by State Social Insurance Fund of Armenia within the funding framework of the World Bank Social Protection Administration Program.

<http://www.sif.am/glossary>

ՀՀ սոցիալական ապահովագրության պետական հիմնադրամ
Նալբանդյան 13, 0010, Երևան, ՀՀ

www.sif.am info@sif.am

ԳՄԴ 65.9 (2)27 ց 2

© ՀՀ Սոցիալական ապահովագրության պետական հիմնադրամ 2007

© State Social Insurance Fund of the Republic of Armenia, 2007

ISBN 978-99941-985-9-7

ՆԱԽԱԲԱՆ

Հայաստանի Հանրապետությունում ներկայումս ընթանում են կենսաթոշակային բարեփոխումներ, որոնց նպատակն է ձևավորել ֆինանսապես կայուն, սոցիալապես արդար և միջազգային չափանիշներին համապատասխան կենսունակ կենսաթոշակային համակարգ: ՀՀ կառավարության կողմից 2006թ. մայիսի 26-ին հաստատվել է կենսաթոշակային ապահովության համակարգի բարեփոխումների հայեցակարգը, որով սահմանվում է նոր կենսաթոշակային համակարգի նկարագիրը, բարեփոխումների շրջանակները, պարտադիր և կամավոր կուտակային համակարգերը, ինչպես նաև վերջիններիս հետ առնչվող մի շարք խնդիրների լուծման մոտեցումները: Այդուհանդերձ հարկ է նշել, որ կենսաթոշակային բարեփոխումների գործընթացը պահանջում է տևական ժամանակ, որի ընթացքում, ինչպես վկայում է միջազգային փորձը վերանայման կամ ճշգրտման են ենթարկվում մշակված համակարգի տարբեր բաղադրիչներ:

Բարեփոխումների ընթացքում կարևորվում է նաև միջազգային առաջատար փորձի, այլ երկրներում ներդրված կուտակային և այլ մեխանիզմների ուսումնասիրումը: Այսպիսով ներդրվում է հանրապետության համար միանգամայն նոր համակարգ և բարեփոխվող կենսաթոշակային համակարգին վերաբերվող տերմինների հնարավորինս միասնական ընկալումը ունի կարևոր և արդիական նշանակություն:

Կարծում են՝ «Կենսաթոշակային բացատրական բառարանը» օգտակար կլինի ոչ միայն մասնագետների՝ այլ նաև կենսաթոշակային և սոցիալական ապահովագրության բնագավառում փորձ չունեցող անձանց համար, կնպաստի ոլորտում առկա խնդիրների լուսաբանմանը, բարեփոխումների ընթացքում տեղական և միջազգային մասնագետների և սոցիալական ապահովագրության խնդիրներով զբաղվող փորձագետների մոտեցումների առավել բարձր փոխընկալմանը:

ՀՀ սոցիալական ապահովագրության պետական հիմնադրամի կողմից մշակված «Կենսաթոշակային բացատրական բառարանը» փորձ է լրացնելու այս ոլորտում առկա մասնագիտական և մեթոդական գրականության բացը:

Վազգեն Խաչիկյան
ՀՀ սոցիալական ապահովագրության
պետական հիմնադրամի նախագահ

ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ

«Կենսաթոշակային բացատրական բառարանը» ներառում է ավելի քան 280 եզր, որոնք վերաբերվում են կենսաթոշակային ոլորտին առնչվող բազմաթիվ հարցերին: Տերմինները ներկայացված են ըստ այբբենական կարգի հայերեն՝ անգլերեն թարգմանությամբ, որին հաջորդում է տվյալ եզրի հայերեն բացատրությունը: Ըստ անհրաժշտության բերված են նաև հարակից հասկացությունները: Բառարանի վերջում ներկայացված է անգլերեն հասկացությունների ցանկը՝ այբբենական կարգով, որը հեշտացնում է տերմինների որոնումը բառարանում (բառարանի էլեկտրոնային տարբերակն էլ ավելի է հեշտացնում հետաքրքրող տերմինի որոնումը, որը կարելի է գտնել ՀՀ ՄԱՊՀ էլ. կայքում):

Բառարանի ստեղծման ընթացքում ուսումնասիրվել են այլ համանման բառարանները (անգլերեն, ռուսերեն), տարբեր հրատարակումներում, գրքերում, ամսագրերի հոդվածներում տեղ գտած տերմիններն ու հասկացությունները: Այդ հասկացություններից շատերը լայնորեն կիրառվում են արտերկրում կուտակային և կամավոր կենսաթոշակային սխեմաների իրականացման գործընթացներում, սակայն տեղական մասնագետների համար դեռևս գոյություն ունի դրանց ոչ միանշանակ մեկնաբանման խնդիրը:

Սույն բառարանը սկզբունքային այլ հիմքեր է նախապատրաստում կենսաթոշակային ոլորտում առկա մոտեցումների հստակեցման, աջակցում է բարեփոխումներին դիմամիկ ընթացք հաղորդելու գործում՝ միաժամանակ չհավակնելով արժարժված հարցերին միանշանակ և սպառիչ մեկնաբանություն տալուն:

Բառարանի կազմման ընթացքում հաշվի են առնվել բոլոր դիտողություններն ու առաջարկները, որոնք արվել են դեռ բառարանի վերաբերյալ նախնական եզրակացության ժամանակ:

Բառարանի հեղինակները իրենց շնորհակալությունն են հայտնում ՀՀ ՄԱՊՀ իրենց գործընկերներին և բառարանով հետաքրքրված այլ կազմակերպությունների մասնագետներին ցուցաբերած աջակցության համար:

Ա

Ածանցյալ *Derivative*

1. Արժեթուղթ, որի գինը կախված է կամ ածանցվում է մեկ այլ ակտիվի կամ ակտիվների խմբի գնից (օր. օպցիոն, ֆորվարդ, ֆյուչերս) Այս ֆինանսական գործիքներն ըստ պայմանագրի կետերի, ինչ-որ բան գնելու կամ վաճառելու համաձայնագրեր են:

2. Ածանցյալ պայմանագիր է համարվում ներդրողի իրավունքների կամ պարտավորությունների ժամկետային իրականացման (կատարման) իրավունքը կամ պարտավորությունը հավաստող փաստաթուղթը:

Ակտիվներ *Assets*

Անհատին կամ կազմակերպությանը պատկանող տնտեսական արժեք ներկայացնող ռեսուրս: Ակտիվները լինում են ֆինանսական և ոչ ֆինանսական: Հարակից հասկացություններ՝ Կենսաթոշակային ակտիվներ:

Ակտիվի լիկվիդայնություն/իրացվելիություն *Asset liquidity*

1. Առանց զգալի միջնորդավճարների և ժամանակի կորստի ակտիվի կանխիկ վերածման հատկություն:

2. Այն սահունությունն ու արագությունը, որով ակտիվները կարող են փոխարկվել կանխիկի:

Ակտիվների տեղաբաշխում *Asset allocation*

1. Ներդրումային տարբեր գործիքների մեջ կենսաթոշակային հիմնադրամի ակտիվների տեղաբաշխում:

2. Տարբեր ակտիվներում ներդրումներ կատարելու ծրագրում և իրականացում:

Ակտիվների կառավարում *Asset management*

Ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ակտիվների կառավարումն ըստ որդեգրած ռազմավարության:

Հարակից հասկացություններ՝
Ակտիվների կառավարիչ:

Ակտիվների կառավարիչ
Asset manager

Ակտիվներ կառավարելու արտոնագիր ունեցող անձ (կազմակերպություն):
Ակտիվների կառավարիչները նույնպես կարող են մշակել ներդրումային ռազմավարություն կենսաթոշակային հիմնադրամի համար:

Ակտիվ մասնակից
Active member

Կենսաթոշակային ծրագրի մասնակից, որը ներդրումներ է կատարում կենսաթոշակային հիմնադրամում (և/կամ ում անունից կատարվում են ներդրումները):
Հարակից հասկացություններ՝
Կենսաթոշակային ծրագրի մասնակից:

Ակտուար Actuary

1. Համապատասխան որակավորում ունեցող անձ, որը մաթեմատիկական,

վիճակագրական և այլ մեթոդների կիրառմամբ գնահատում է որոշակի իրադարձությունների տեղի ունենալու հավանականությունը և հաշվարկում ապահովագրական վճարների, պահուստների, շահաբաժինների, ինչպես նաև ապահովագրական հատուցման, կենսաթոշակի և անուիտետների չափերը:

2. Փորձառու վիճակագիր, որն աշխատում է ապահովագրական ընկերությունում՝ կանխատեսումներ անելով մարդկանց կյանքի տևողության վերաբերյալ՝ հիմնվելով վերջիններիս առողջության պատմության և ներկայացված այլ տվյալների վրա:

Ակտուարական աճ Actuarial increase

Ակտուարական կանխատեսումների հիման վրա հաշվարկված հավելյալ գումար օրենքով սահմանված կենսաթոշակային տարիքից

ուշ թոշակի անցած անձանց համար:

Ակտուարական ավելցուկ
Actuarial surplus

Իրավիճակ, երբ ակտուարական պարտավորություններն ավելի քիչ են, քան կենսաթոշակային հիմնադրամի ակտիվների ակտուարական արժեքը: Ակտուարական ավելցուկն, ըստ էության, այդ երկուսի միջև տարբերությունն է: Հարակից հասկացություններ՝ Ակտուարական պակասուրդ, Ակտուարական գնահատում:

Ակտուարական արժեք
Actuarial value

Ակտուարի կողմից հաշվարկվող կամ առաջարկվող արժեք:

Ակտուարական գնահատում
Actuarial valuation

Ակտուարի կողմից կենսաթոշակային հիմնադրամի վճարունակությունը ստուգելու համար պարբերաբար

(սովորաբար՝ երեք տարին մեկ) կատարվող գնահատում: Հարակից հասկացություններ՝ Ակտուարական պակասուրդ, Ակտուարական ավելցուկ:

Ակտուարական կանխատեսումներ
Actuarial assumptions

Կանխատեսումներ (ներառյալ ենթադրություններ երկարակեցության, աշխատավարձի, տղաճի, ակտիվների եկամտաբերության և այլնի վերաբերյալ), որոնք ակտուարը կատարում է ակտուարական գնահատականների հիման վրա: Հարակից հասկացություններ՝ Ակտուար, Ակտուարական գնահատում:

Ակտուարական հաշվարկներ
Actuarial calculations

Ապահովագրական ընկերության կամ կենսաթոշակային հիմնադրամի հետագա պարտավորությունների

գնահատման մաթեմատիկավերլուծական մեթոդներ, որոնք նախատեսում են ժողովրդագրական իրավիճակով պայմանավորված դրամային հոսքերի և կենսաթոշակների վճարման, ֆինանսական ցուցանիշների դինամիկայի և այլ գործոնների կանխատեսումներ:

Ակտուարական հաշվետվություն *Actuarial report*

Ապահովագրական ընկերության կամ կենսաթոշակային հիմնադրամի ֆինանսական վիճակը նկարագրող հաշվետվություն՝ ներկայացված ակտուարի կողմից:
Հարակից հասկացություններ՝ Ակտուարական գնահատում:

Ակտուարական նվազեցում *Actuarial reduction*

Սա կենսաթոշակի չափի նվազեցում է՝ պայմանավորված մասնակցի/կենսաթոշակառու

ի նախատեսվածից ավելի վաղ կենսաթոշակի անցնելու հանգամանքով:

Ակտուարական պակասուրդ *Actuarial deficiency*

Իրավիճակ, երբ հիմնադրամի ակտիվների ակտուարական արժեքն ավելի քիչ է, քան ակտուարական պարտավորություններինը:
Ակտուարական պակասուրդն, ըստ էության, այդ երկուսի միջև տարբերությունն է:
Հարակից հասկացություններ՝ Ակտուարական ավելցուկ, Ակտուարական գնահատում:

Ակտուարական պարտավորություն *Actuarial liability*

Ակտուարական կանխատեսումների հիման վրա հաշվարկվող գումար, որը ներկայացնում է կենսաթոշակային ծրագրում կուտակված կենսաթոշակային նպաստների (իրավունքների) ներկայիս արժեքը:
Հարակից հասկացություններ՝ Ակտուարական գնահատում:

**Անաշխատունակության
թերթիկ *Unemployment form***

Քաղաքացու ժամանակավոր
անաշխատունակության
ժամանակահատվածը
հաստատող հատուկ ձևի
փաստաթուղթ:

**Անաշխատունակության
նպաստ *Disability benefit***

Դրամական աջակցության ձև
անաշխատունակ
քաղաքացիներին:

**Անհատական կենսա-
թոշակային ծրագրեր
*Individual pension plans***

Այս ծրագրերը մշակվում և
կառավարվում են
ուղղակիորեն
կենսաթոշակային
հիմնադրամի կամ որևէ
ֆինանսական
հաստատության կողմից, որը
գործում է որպես կենսաթոշակ
վճարող մարմին՝ առանց
գործատուի որևէ
միջամտության: Սակայն
գործատուն ևս կարող է
ներդրումներ կատարել

աշխատողների անհատական
հաշվեհամարներին:

**Անհատական հաշվառում
*Personified registry***

Ապահովագրության ենթակա
անձանց պարտադիր
կենսաթոշակային
ապահովագրության համար
կատարված
ապահովագրական
վճարումների մասին
տվյալների հաշվառման
կազմակերպում և վարում:

**Անհատական հաշիվ
*Individual account***

Սոցիալական
ապահովագրության ենթակա
անձանց համար կատարված
վճարումները,
աշխատավարձի չափերը և
անձի կենսաթոշակային
իրավունքները հավաստող
տվյալների ամբողջություն,
որն օգտագործվում է
կենսաթոշակի նշանակման,
վերահաշվարկի և
սոցիալական
ապահովագրության այլ
ծրագրերի համար: Հաճախ
անհատական հաշիվը

մեկնաբանվում է իբրև անձի համար պարտադիր կուտակային համակարգում վճարված և նրան պատկանող կենսաթոշակային կապիտալն արտացոլող ցուցանիշ:

Անձնական կենսաթոշակային հաշիվ
Personal pension account

Անձի՝ կենսաթոշակային հիմնադրամում կամ օրենքով նախատեսված դեպքերում Կենտրոնական դեպոզիտարիայում բացվող և վարվող անհատական հաշիվ:

Անուիտետի դրույք
Annuity rate

Որոշակի ժամանակահատվածում անհատին վճարվող միաչափ վճարումների ներկայիս արժեք, որը հաշվարկվում է այնպիսի գործոնների հիման վրա, ինչպես օրինակ՝ անուիտետ ձեռք բերած անձի մահացության հավանականությունն ու ներդրումից ստացված հնարավոր եկամտաբերությունը:

Անուիտետ ստացող անձ
Annuitant

Անձ, որը միաչափ վճարում է ստանում որոշակի ժամանակահատվածի համար:

Անուիտետ Annuity

1. Հիմնականում կյանքի ապահովագրությամբ զբաղվող ընկերությունների կողմից վաճառվող ֆինանսական պայմանագրի մի ձև, որը երաշխավորում է հաստատուն կամ փոփոխական վճարումներ (ամիսը, եռամսյակը, կես տարին կամ տարին մեկ անգամ) անուիտետ գնողին (շահառուին):

2. Պարտադիր կուտակային միջոցները ապահովագրական ընկերությանը միանվագ փոխանցելու դիմաց կենսաթոշակային տարիքում մինչև անձի կյանքի վերջը ստացվող ամսական վճար (կենսաթոշակ):

Աշխատանքային կամավոր կենսաթոշակային ծրագրեր

Voluntary occupational pension plans

Այս ծրագրերն ունեն կամավոր բնույթ (որոշումը կախված է գործատուներից), նույնիսկ եթե գործատուները շարունակում են հովանավորել այս ծրագրերը՝ սոցիալական ապահովության ներդրումներից ամբողջովին կամ մասամբ ազատվելու համար:

Հարակից հասկացություններ՝ Աշխատանքային կենսաթոշակային ծրագիր:

Աշխատանքային կենսաթոշակի կուտակային մաս
Cummulative part of occupational pension

Անհատական հաշվառման համակարգում ներգրավված ապահովագրված անձանց հաշիվներում արտացոլված մաս, որ վճարվում է կատարված ապահովագրական վճարներին համապատասխան:

Աշխատանքային կենսաթոշակային ծրագիր *Occu-*

pational pension scheme

Գործատուների կողմից ստեղծված կենսաթոշակային ծրագրեր՝ ապահովելու որոշակի ֆինանսական պաշտպանություն այնպիսի դեպքերի համար, ինչպիսիք են ծերությունը, հիվանդությունը, մահը և այլն:

Աշխատանքային պայմաններ *Labour conditions*

Աշխատողի աշխատանքային միջավայրը պայմանավորող ֆիզիկական, սոցիալական, հոգեբանական և կառավարչական գործոններ, ինչպես նաև նրա աշխատանքի վարձատրությունը:

Աշխատանքային ստաժ
Service period

1. Աշխատանքային ստաժը այն ժամանակահատվածն է, որի ընթացքում քաղաքացին եղել է աշխատանքային հարաբերությունների մեջ, ինչպես նաև այլ ժամանակահատվածներ, որոնք նորմատիվ իրավական

ակտերին կամ կոլեկտիվ
պայմանագրերին
համապատասխան, կարող են
հաշվարկվել աշխատանքային
ստաժում, որով
աշխատանքային
օրենսդրությունը, այլ
նորմատիվ իրավական
ակտերը և կոլեկտիվ
պայմանագրերը
պայմանավորում են որոշակի
աշխատանքային
իրավունքներ կամ
աշխատանքային լրացուցիչ
երաշխիքներ ու
արտոնություններ:

2. Ապահովագրված անձանց
կենսաթոշակային
իրավունքների գնահատման
նպատակով՝ օրացուցային
կարգով հաշվարկված
աշխատանքային և այլ
գործունեության քանակական
տևողությունը:

Աշխատաշուկա ***Labour market***

Գործատուներից և
աշխատանք փնտրողներից
բաղկացած համակարգ,
(համապատասխանաբար
որպես գնորդներ և
վաճառողներ), որը կոչված է

համալրելու թափուր
աշխատատեղերը
աշխատանք փնտրողներով և
սահմանելու վերջիններիս
աշխատավարձերը:

Աշխատող *employee*

Աշխատողը «ՀՀ
Աշխատանքային
օրենսգրքով» սահմանված
տարիքի հասած գործունակ
քաղաքացին է, որն
աշխատանքային
պայմանագրի հիման վրա
գործատուի օգտին կատարում
է որոշակի աշխատանք՝ ըստ
որոշակի մասնագիտության,
որակավորման կամ
պաշտոնի: Աշխատող են
համարվում նաև ծնողներից
մեկի, որդեգրողի կամ
հոգաբարձուի գրավոր
համաձայնությամբ
աշխատանքային
պայմանագրով աշխատող
տասնչորսից մինչև տասնվեց
տարեկան անչափահաս
քաղաքացիները: Մինչև
տասնչորս տարեկան
քաղաքացիների հետ
աշխատանքային
պայմանագիր կնքելը կամ

նրանց աշխատանքի
ներգրավելը արգելվում է:

Ապահովագրական պահուստ *Insurance reserve*

Պահուստ, որ ստեղծվում է կենսաթոշակային հիմնադրամի կողմից իր պարտավորությունները մասնակիցների նկատմամբ սահուն իրականացնելու նպատակով:

Ապահովագրական պահուստի նորմատիվ չափը, ձևավորման և օգտագործման կարգը որոշվում է պետական լիազոր մարմնի կողմից:

Ապահովագրական ռիսկ *insurance risk*

1. Ապահովագրական ռիսկ է համարվում ապահովագրված անձի կողմից եկամտի (վճարների, ապահովագրված անձի օգտին կատարած պարգևատրումների) կամ այլ եկամուտների կորստի հավանականությունը, որը պայմանավորված է ապահովագրական դեպքի վրա հասնելով:

2. Ապահովագրական դեպքի հայտ գալու հավանականություն:

Ապահովագրական ստաժ *Insurance rate*

1. Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ չարգելված աշխատանքային և այլ գործունեության ժամանակահատվածների հանրագումար, որի ընթացքում ֆիզիկական անձը ենթակա է եղել պարտադիր կենսաթոշակային սոցիալական ապահովագրության և նրա կողմից օրենքով սահմանված կարգով կատարվել են պարտադիր կենսաթոշակային սոցիալական ապահովագրության վճարումներ /«Պետական կենսաթոշակների մասին» ՀՀ օրենքի 45-րդ հոդվածի 1-ին կետ/:

2. Աշխատանքային կենսաթոշակ սահմանելու համար աշխատանքների և այլ կարգի գործունեության ժամանակահատվածների

գումարը, որի ընթացքում կենսաթոշակային վճարներ են կատարվել, ինչպես նաև մյուս ժամանակահատվածները, որոնք նույնպես հաշվարկվում են որպես ապահովագրական ստաժ:

Ապահովագրական վճար
Insurance payment

Աշխատանքային կենսաթոշակի պարտադիր կուտակային մասի ֆինանսավորմանն ուղղված պարտադիր վճարումներ, որ ապահովադրի կողմից վճարվում են ապահովագրական հիմնադրամ՝ հոգուտ ապահովագրված անձի:

Ապահովադիր Insurer

Սոցիալական վճարումներ կատարող և դրանք պարտադիր սոցիալական ապահովագրության բյուջե փոխանցող (վճարող) իրավաբանական և ֆիզիկական անձինք, այդ թվում՝ օտարերկրացիներ, պետական և համայնքային

ենթակայության հիմնարկներ, որոնք աշխատուժ են ներգրավում աշխատանքային պայմանագրով, ինչպես նաև կնքում են քաղաքացիաիրավական բնույթի պայմանագրեր, որոնց հիման վրա կատարվում են ապահովագրական վճարներ:

Ապահովագրված անձ
Insured person

Ֆիզիկական անձ, որը կարող է հանդիսանալ կենսաթոշակային ապահովագրության համակարգի մասնակից և որը պարտադիր և/կամ կամավոր կենսաթոշակային ապահովագրության պայմանագիր է կնքել ապահովագրություն իրականացնող ընկերության հետ:

Ապառք Debt

Սահմանված ժամկետներում ապահովադիրների չվճարած սոցիալական վճարների գումար:

Առաջնային շահառու
Primary beneficiary

Առաջնային շահառու (կենսաթոշակային ակտիվների նկատմամբ իրավունքների ժառանգման իմաստով) կարող են համարվել.

- մահացածի աշխիհ,
- մանկահասակ երեխաներ ունեցող միայնակ հայրը կամ մայրը
- մահացածի որդին կամ դուստրը:

Առողջության ապահովագրություն
Health insurance

Բժշկական և/կամ հիվանդանոցային խնամքը փոխհատուցելու պետական կամ մասնավոր ծրագիր, կամ եկամտի կորուստի փոխհատուցում հիվանդության, վնասվածքի կամ պատահարի դեպքում:

Առողջական կարգավիճակ
Health status

Անհատի, խմբի կամ բնակչության վիճակ՝

կապված առողջության որակական կամ քանակական ցուցանիշների հետ, ինչպիսիք են հիվանդությունները, մահացությունը և այլն:

Առողջապահական ապահովություն
Health care delivery

Բուժման համար տրամադրվող դրամական կամ ոչ դրամական նպաստներ և/կամ ծառայություններ:

Արդար արժեք Fair value

Արժեք, որով ակտիվները կամավոր կերպով գնորդից անցնում են վաճառողին՝ համարելով, որ երկուսն էլ ունեն հստակ և բավարար գիտելիքներ շուկայական գների մասին:

Արդյունաբերական (ճյուղային) կենսաթոշակային հիմնադրամ
Industry pension fund

Գործունեության միևնույն ոլորտում ներգրավված գործատուների կողմից

ստեղծված կենսաթոշակային հիմնադրամ:

**Արհեստակցական միություն
*Trade union***

Աշխատողների կազմակերպություն՝ սովորաբար միավորված մեկ ձեռնարկության շրջանակներում, որը կոչված է կոլեկտիվ գործողություններով պաշտպանելու կամ բարելավելու իր անդամների տնտեսական և սոցիալական վիճակը:

Արժեթուղթ *Security*

Փաստաթուղթ, որը սահմանում է սեփականության (օր. բաժնետոմս) կամ պահանջի (օր. պարտատոմս) իրավունքներ, որոնց իրականացումը կամ փոխանցումը հնարավոր է միայն վերջինիս ներկայացմամբ: Արժեթղթի փոխանցմամբ նրա բոլոր լիազորությունները կամ պահանջի իրավունքները

փոխանցվում են այն ձեռք բերողին:

Աուդիտ *Audit*

Համապատասխան մասնագիտացում ունեցող անձի կամ կազմակերպության կողմից աուդիտ անցնող ընկերության ֆինանսական, հաշվապահական և այլ ուղղորդող փաստաթղթերի ստուգում և վավերացում:

Աուդիտոր *Auditor*

Որակավորում ունեցող անձ կամ կազմակերպություն, որն արտոնված է աուդիտ անցկացնելու համար:

Բ

Բազային կենսաթոշակ *Basic pension*

Բազային կենսաթոշակը ամսական վճար է, որը հաշվարկվում է ըստ բազային կենսաթոշակի հաշվարկման բանաձևի և վճարվում պետական բյուջեից՝ օրենքով սահմանված կենսաթոշակային տարիքին հասած անձանց:

Բազմագործատու կենսաթոշակային հիմնադրամներ *Multi-employer pension funds*

Տարբեր ծրագրերի հովանավորների կողմից ստեղծված կենսաթոշակային հիմնադրամ: Գոյություն ունեն երեք տեսակ բազմագործատու կենսաթոշակային հիմնադրամներ. ա) հարակից գործատուների համար, որոնք ֆինանսապես փոխկապակցված են կամ պատկանում են տնօրինման միևնույն խմբին (խմբակային կենսաթոշակային

հիմնադրամ), բ) ոչ հարակից գործատուների համար, ովքեր ընդգրկված են միևնույն գործունեության տեսակում (արդյունաբերական կենսաթոշակային հիմնադրամ), գ) ոչ հարակից գործատուների համար, որոնք կարող են լինել առևտրի կամ բիզնեսի տարբեր տեսակներում (կոլետիվ կենսաթոշակային հիմնադրամ):
Հարակից հասկացություններ՝ Արդյունաբերական կենսաթոշակային հիմնադրամ, Բազմագործատու կենսաթոշակային հիմնադրամ :

Բաժնեմասի արժեք *Share value*

Տեղաբաշխված ներդրումային յուրաքանչյուր բաժնեմասին ընկնող զուտ ակտիվների դրամական մեծությունը:

Բաժնետեր/Փայատեր *Shareholder*

1. Ֆիզիկական կամ իրավաբանական անձ, որի

անունով ընկերության
բաժնետերերի ռեեստրում
մուտքագրված է գրանցում
նրան պատկանող
ներդրումային բաժնեմասերի
մասին:

2. Ընկերության
կանոնադրական
կապիտալում
մասնակցություն ունեցող
անձ:

Բաժնետունս *Share*

Արժեթուղթ, որն ամրագրում է
բաժնետիրոջ
բաժնետիրական ընկերության
եկամուտների նկատմամբ մի
մասի ստացման
իրավունքները՝
դիվիդենդների տեսքով,
ինչպես նաև նրա իրավունքը
այդ ընկերության
ղեկավարման
աշխատանքներին
մասնակցելու (ոչ միշտ քանի
որ կան նաև արտոնյալ
բաժնետոմսեր, որոնք ձայնի
իրավունք չեն տալիս) և այդ
ընկերության լուծարումից
հետո դրա մի մասի
սեփականության նկատմամբ:

Քաշտողական կենսաթոշակային համակարգ *Pay-As-You-Go* (*PAYG*) *pension plan*

Համերաշխության սկզբունքի
հիման վրա գործող
կենսաթոշակային
համակարգ, որի պայմանները
չեն նախատեսում ներդրողի
կողմից կոնկրետ մասնակցի
օգտին կատարված
կենսաթոշակային
մուծումների
անհատականացում: Այլ կերպ
ասած՝ ներկա աշխատողները
վճարում են ներկա
կենսաթոշակառուների
համար:

Բարեկեցություն *Wellbeing*

Անհատի
ապահովվածությունը
բնութագրող ցուցանիշ,
մասնավորապես նրա
եկամուտների, սոցիալական և
առողջապահական
ապահովվածության
համատեքստում:

Բացահայտման կանոնակարգեր *Disclosure regulations*

Այն կանոնները, որոնցով պետք է ուղղորդվի կենսաթոշակային ծրագիրը՝ իր մասնակիցներին կամ վերահսկող մարմնին ծրագրի գործունեության վերաբերյալ տեղեկատվություն տրամադրելիս:

Բաց կենսաթոշակային հիմնադրամներ
Open pension funds

Հիմնադրամներ, որոնք սահմանափակումներ չունեն անդամակցության հարցում: Հարակից հասկացություններ՝ Փակ կենսաթոշակային հիմնադրամ:

Բեռնվածության գործակից
Dependency ratio

Կենսաթոշակային նպաստներ ստացողների և կենսաթոշակային իրավունքներ կուտակողների թվի հարաբերակցություն: Հարակից հասկացություններ՝ Կախվածության հարաբերակցություն:

Գ

Գերֆինանսավորում
Overfunding

Իրավիճակ, երբ կենսաթոշակային ծրագրի ակտիվների արժեքն ավելին է քան պասիվները. ունի ակտուարական հավելուրդ: Հարակից հասկացություններ՝ Ֆինանսավորման մակարդակ, Ակտուարական հավելուրդ, Թերֆինանսավորում:

Գլոբալիզացիա *Globalization*

Աշխարհի տարբեր անկյուններում մարդկանց, ինչպես նաև կորպորացիաների միջև աճողական ինտեգրման և համագործակցության գործընթաց:

Գնաճային ինդեքսավորում
Inflation indexation

Սեթոդ, որով ճշգրտվում են կենսաթոշակային նպաստները՝ հաշվի առնելով գների մակարդակի ընդհանուր փոփոխությունները:

Գործակալ *Agent*

Իրավաբանական անձ, որն իրականացնում է հիմնադրամի ներդրումային բաժնեմասերի տեղաբաշխումն ու գնումը՝ համաձայն հիմնադրամի ակտիվները կառավարող ընկերության հետ կնքված պայմանագրի: Գործակալի հիմնական գործառույթը պոտենցիալ ներդրողներին արդի տեղեկատվության տրամադրումն է, բաժնեմասերի ձեռք բերման և գնման հայտերի ընդունումը, ինչպես նաև ներդրումային բաժնեմասերի տերերին ռեեստրից քաղվածքներ տրամադրումը:

Գործառույթների արձանագրման մատյան *Operations registry*

Ռեեստրի գրանցումների ամբողջությունը, որոնք տեղեկատվություն են պարունակում ապահովագրված անձանց անհատական հաշիվներում

տեղի ունեցած գործարքների մասին:

Գործատու *Employer*

1. Գործատուն աշխատանքային հարաբերության այն մասնակիցն է, որն աշխատանքային պայմանագրի հիման վրա և (կամ) օրենքով սահմանված կարգով օգտագործում է աշխատողի աշխատանքը: Գործատու կարող է լինել աշխատանքային իրավունակություն և գործունակություն ունեցող իրավաբանական անձը՝ անկախ կազմակերպատիրավական և սեփականության ձևից, գործունեության բնույթից և տեսակից:

2. Քաղաքացիատիրավական հարաբերությունների ցանկացած սուբյեկտ, որն իր գործունեության իրականացման կամ ապահովման համար իրավունք ունի օրենքով չարգելված աշխատանք առաջարկել ֆիզիկական անձանց, այդ նպատակով

աշխատողներ վարձել և
աշխատանքային
պայմանագրեր կնքելու
միջոցով նրանց ներգրավել
որոշակի աշխատանքների
կատարման մեջ:

Դ

Դեպոզիտար գործունեություն
Depository activities

Արժեթղթերի վկայականների պահպանման և/կամ արժեթղթերի իրավունքների փոխանցման ծառայությունների մատուցում:

Դեֆիցիտ Deficit

Իրավիճակ, երբ կենսաթոշակային ծրագրի ակտիվների ակտուարական արժեքն ավելի քիչ է ակտուարական պարտավորություններից:

Ե

Եկամուտ Income

1. Ներդրումներից, մատուցված ծառայությունների և/կամ կատարված աշխատանքների դիմաց ստացված գումար:
2. Շահույթ-վնասի հաշվետվության ամենավերին տողը:

Եկամտի փոխարինման գործակից
Earnings replacement rate

Կենսաթոշակների չափը՝ արտահայտված նախկին վաստակների նկատմամբ տոկոսային հարաբերությամբ:

Երաշխավորված եկամուտ
Guaranteed income

Պետության կողմից երաշխավորված նվազագույն եկամուտ այն անձանց կամ ընտանիքներին, որոնց եկամուտը ցածր է որոշակի սահմանված մակարդակից: Կան երաշխավորված եկամտի ապահովման

տարբեր մեթոդներ.
բացասական եկամտահարկ,
ընտանեկան նպաստներ,
սոցիալական աջակցություն և
այլն:

**Երաշխավորված
կենսաթոշակ
*Guaranteed pension***

Նվազագույն կենսաթոշակի
տեսակ:

**Երեխայի խնամքի
արձակուրդ
*Child-care leave***

Երեխային մինչև սահմանված
տարիքը խնամելու համար
աշխատանքային արձակուրդ:
Ետժամային խնամքի
նպատակով արձակուրդում
գտնվող ծնողին հաշվարկվում
է կենսաթոշակ, եթե նա,
համաձայն այդ երկրի
օրենսդրության, ստանում է
աշխատավարձ:

EET համակարգ *EET system*

Կենսաթոշակային ծրագրերի
հարկման ձև, որի դեպքում
ներդրումներն ազատվում են
հարկումից, կենսաթոշակային

հիմնադրամի ներդրումային
եկամուտը և կապիտալի աճից
ստացված շահույթը նույնպես
ազատվում են հարկումից և
միայն կենսաթոշակային
նպաստներն են ենթակա
հարկման:

Հարակից հասկացություններ՝
TEE համակարգ, ETE
համակարգ:

**ETE համակարգ
*ETE system***

Կենսաթոշակային ծրագրերի
հարկման ձև, որի դեպքում
ներդրումներն ազատվում են
հարկումից, կենսաթոշակային
հիմնադրամի ներդրումային
եկամուտը և կապիտալի աճից
ստացված շահույթը հարկվում
են, իսկ կենսաթոշակային
նպաստները ենթակա չեն
հարկման:

Հարակից հասկացություններ՝
EET համակարգ, TEE
համակարգ:

**Երկարացված անաշխատու-
նակության ապահո-
վագրություն *Prolonged
disability insurance***

Ապահովագրական պոլիս, որով եկամուտ է վճարվում կենսաթոշակային ծրագրի անաշխատունակ կամ երկարատև հիվանդության մեջ գտնվող մասնակցին: Կենսաթոշակային ծրագիրը կարող է գնել այդ պոլիսը՝ որպես տվյալ մասնակցի նպաստի մի մաս: Պոլիսով կարող է դադարեցվել վճարումը, երբ կենսաթոշակային ծրագրի մասնակիցը հասնում է նորմալ կենսաթոշակային տարիքի:

Չ

Չուտ ակտիվների արժեք *Net assets value*

Մեծություն, որը որոշվում է կենսաթոշակային հիմնադրամի պարտավորությունների արժեքի չափով հիմնադրամի ակտիվների արժեքի նվազեցմամբ:

Չբաղվածություն արտերկրում *Employment abroad*

Վարձատրվող աշխատանք արտերկրում: Մինչև արտերկրում աշխատանքի անցնելը, ցանկալի է պարզել կենսաթոշակային հարցերը:

Չուտ հատուցադրույթ *Net rate of return*

Սահմանված ժամանակահատվածում ակտիվների կամ դրանց պորտֆելի հատուցադրույթ՝ միջնորդավճարի չափով այն նվազեցնելուց հետո:

Հարակից հասկացություններ՝
Հատուցադրույք, Համախառն
հատուցադրույք:

Ը

**Ընդհանուր ներդրումային
հիմնադրամ**
Common investment fund

Երկու և ավելի
կենսաթոշակային
ծրագրերում կուտակված
ներդրումների միավորումը մեկ
ընդհանուր ներդրումային
հիմնադրամում:

**Ընդունված կենսաթո-
շակային տարիք** *Normal
pension age*

Տարիք, որից սկսած անձը
կարող է հավակնել
կենսաթոշակային նպաստի:
Նմանատիպ
հասկացություններ՝
Կենսաթոշակին անցնելու
տարիք/կենսաթոշակային
տարիք:

Ընտանիք *Family*

Միևնույն բնակության
վայրում հաշվառված և (կամ)
փաստացի բնակվող
քաղաքացիների սոցիալական
փոքր խումբ, որի անդամները

վարում են ընդհանուր
տնտեսություն և ունեն
ընդհանուր բյուջե:

Թ

Թերֆինանսավորում
Underfunding

Իրավիճակ, երբ ծրագրի ակտիվների արժեքն ավելի քիչ է, քան պասիվներինը (ակտուարական պակասուրդ):
Հարակից հասկացություններ՝ Ֆինանսավորման մակարդակ, Ակտուարական պակասուրդ:

Թույլատրելի ակտիվներ
Permissible assets

Օրենքով սահմանվող թույլատրելի ներդրումային ակտիվներ:

Ի

Ինքնագրադավածներ
Self-employed persons

Առանց աշխատանքային պայմանագրի շահույթի նպատակով աշխատող անձինք: (օրինակ՝ բժիշկները, իրավաբանները, արվեստագետները և այլ):

Լ

Լիազոր *Trustee*

Անձ կամ կազմակերպություն, որը պարտականություն ունի ստանալու, կառավարելու և վճարելու կենսաթոշակային ծրագրի ակտիվները:

Լիովին ֆինանսավորված կենսաթոշակային ծրագիր *Fully Funded Pension scheme*

Սահմանված ներդրումների (DC) սխեմայով գործող կենսաթոշակային համակարգ, որտեղ կենսաթոշակներն արդյունք են իրական կուտակումների և դրանց ներդրումներից ստացված տոկոսային եկամտաբերության. այն է՝ իրական կուտակային համակարգ:

Լրացուցիչ կամավոր վճարներ *Additional voluntary contribution*

Հավելյալ վճար, որ կենսաթոշակային ծրագրի մասնակիցը կարող է

կամավոր կերպով վճարել իր ընտրած կենսաթոշակային ծրագրին՝ մեծացնելու իր ապագա կենսաթոշակի չափը:

Լրացուցիչ նպաստ *Supplementary benefit*

Փոխհատուցում կամ դրամական նպաստ (սովորաբար կարիքավորության աստիճանից ելնելով)՝ ծածկելու այն պակասուրդը, որն առաջանում է նշանակված նպաստների անհրաժեշտ նվազագույնից պակաս լինելու դեպքում:

Լրացուցիչ արտոնություններ *Fringe benefits*

Կանխիկ, ոչ կանխիկ վարձատրություն կամ կատարված աշխատանքի համար վարձատրությանը զուգահեռ ծառայություններ. այն է՝ բնակապահովման, սննդի, կրթության, ճանապարհորդության, տեղաբնակեցման արտոնություններ և այլն: Կիրառվում է

աշխատանքային կենսաթոշակային ծրագրի կողմից կենսաթոշակի անցնելու, դժբախտ պատահարների, հիվանդության, հաշմանդամության կամ մահվան նպաստների հետ կապված և ամբողջովին կամ մասնակիորեն ֆինանսավորվում է գործատուների կողմից:

Խառը կենսաթոշակային համակարգ
Mixed pension system

Կենսաթոշակային բաշխողական և կուտակային համակարգերի համակցություն, երբ ապագա կենսաթոշակները նախատեսվում է վճարել երկու տարբեր՝ բաշխողական և կուտակային համակարգերից:

Խառը ինդեքսավորում *Mixed indexation*

Մեթոդ, որով կենսաթոշակային նպաստները ճշգրտվում են՝

հաշվի առնելով միջին աշխատավարձի, ինչպես նաև գների ընդհանուր մակարդակի փոփոխությունները:

Խնամքի վճար *Maintenance payment*

Վերականգնման փուլում գտնվող հաշմանդամների հիմնական կենսական պայմանները հոգալուն ուղղված մասնավոր կամ պետական օգնություն:

Խնամքի տակ գտնվող *Dependent*

Անհատ, որը նյութապես կախված է կենսաթոշակային համակարգի մասնակցից:

Խմբակային տեղափոխություն
Bulk transfer

Կենսաթոշակային ծրագրի մասնակիցներից կազմված խմբի՝ մի կենսաթոշակային ծրագրից մյուսին անցնելը:

Ծ

Ծերության կենսաթոշակ
Old-age pension

Տարիքային ապահովագրական կենսաթոշակի իրավունք չունեցող անձին 65 տարին լրանալու դեպքում նշանակվում է ծերության սոցիալական կենսաթոշակ:

Ծերության կենսաթոշակի վճարման նախատեսվող ժամանակահատվածը
Expected period of an old-age pension payment

Վիճակագրական կանխատեսելի ժամանակահատված, որի ընթացքում նախատեսվում է վճարել ծերության կենսաթոշակ:

Կ

Կախվածության հարաբերակցություն
Dependency ratio

Կենսաթոշակային տարիքի բնակչության հարաբերակցությունն է աշխատանքային տարիքի բնակչությանը: Այլ կերպ ասած՝ ոչ ակտիվ (սրա մեջ մտնում են նաև երեխաները) և ակտիվ տարիքի բնակչության միջև հարաբերակցությունն է:

Կամավոր ապահովագրություն
Voluntary insurance

Կամավոր կերպով մասնակցությունն է սոցիալական ապահովագրության համակարգին:

Կամավոր կենսաթոշակային ապահովագրություն
Voluntary pension insurance

Կամավոր կենսաթոշակային ապահովագրությունը հիմնականում ամբողջությամբ

վճարվում է անհատի կողմից (սակայն սա անհրաժեշտ պայման չէ) հենց իր համար և խնայողության մի տեսակ է, որի նպատակը ապագա կենսաթոշակառուի առավել բարեկեցիկ ծերության ապահովումն է:

Կամավոր ներդրում
Voluntary contribution

Հավելյալ ներդրումներ, որոնք կատարվում են ի լրումն պարտադիր կենսաթոշակային ներդրումների: Մասնակիցը կարող է կամավոր կերպով վճարել կենսաթոշակային հիմնադրամին՝ հետագա կենսաթոշակային նպաստներն ավելացնելու համար:

Կամավոր վճար
Voluntary payment

Այն վճարն է, որը գործատուն փոխանցում է աշխատողի հաշվին՝ նախապես չստանձնելով նման պարտավորություն:

Կանխավճար *Prepayment*

Աշխատողի կողմից վճարված ավել գումար, որը նա պարտավոր չէր վճարել ժամանակի տվյալ պահին:

Կանխատեսում *Forecast*

Ենթադրություն առ այն, թե ինչ կարող է կատարվել ապագայում:

Կանխիկացման տարբերակ
Cash option

Կուտակված գումարը կենսաթոշակի անցնելու պահին ամբողջությամբ կամ մասնակի կանխիկացնելու հնարավորություն:

Կանոնակարգող մարմին
Regulatory authority

Հարակից հասկացություններ՝ Վերահսկող խորհուրդ :

Կամրջող կենսաթոշակ
Bridge pension

Կենսաթոշակի տեսակ, որը թույլ է տալիս

կենսաթոշակային ծրագրի մասնակցին ստանալու իրեն հասանելի կենսաթոշակն իր ընտրած կենսաթոշակային ծրագրից՝ մինչև օրենքով սահմանված կենսաթոշակի անցնելու տարիքն ընկած ժամանակահատվածի համար:

Կապիտալիզացված արժեք
Capitalised value

Ապագայում վճարվելիք գումարի արժեքն է՝ բերված ներկա արժեքի:

Կառուցվածքային կարգավորում *Structural adjustment*

Տնտեսական և ֆինանսական ցուցանիշների կարգավորում՝ զբաղվածության, քաղաքականության, հարկային օրենսդրության, գնաճի, արտաքին պարտքի կարգավորման միջոցով:

Կենսաթոշակ *Pension*

1. Որևէ կոնկրետ իրադարձության հանդես

գալու դեպքում (օր. կենսաթոշակային տարիքի հասնելը) պարբերական վճարում մինչև կենսաթոշակառուի կյանքի վերջը:

2. Կենսաթոշակը ամենամսյա պետական կամ ոչ պետական դրամական վճարում է, որի ստանալու իրավունքը սահմանվում է օրենքով և վճարվում է նախկինում հետաձգված աշխատավարձի դրամական փոխհատուցման նպատակով:

Հարակից հասկացություններ՝ Նպաստ:

Կենսաթոշակային ակտիվներ *Pension assets*

Կենսաթոշակային ծրագրի հետ կապված ներդրումների բոլոր ձևերի ընդհանուր արժեքը:

Կենսաթոշակային ապահովության համակարգ
Pension security system

Քաղաքացիների, ինչպես նաև քաղաքացիների կենսաթոշակային

ապահովության նպատակով գործող պետական և ոչ պետական կենսաթոշակային ապահովության հաստատությունների հարաբերությունների ամբողջությունը:

Կենսաթոշակային ապահովագրական պայմանագրեր
Pension insurance contracts

Ապահովագրական պայմանագրեր, որոնք մանրամասնում են ապահովագրական ընկերության կենսաթոշակային ծրագրերում կատարվող ներդրումները, որոնց դիմաց նախատեսվում է վճարել կենսաթոշակային նպաստներ, երբ պայմանագրի կողմ հանդիսացող մասնակիցները հասնեն սահմանված կենսաթոշակային տարիքի կամ պարզապես վերջիններս վաղաժամկետ դուրս գան կենսաթոշակային այդ ծրագրերից:

Կենսաթոշակային զբաղվածություն
Pensionable employment

Զբաղվածության ժամանակահատված (ստաժ), որը հաշվի է առնվում կենսաթոշակային նպաստները հաշվարկելու ժամանակ:

Կենսաթոշակի ինդեքսավորում
Pension Indexation

Մեթոդ, որով ճշգրտվում են կենսաթոշակային նպաստները՝ հաշվի առնելով կենսական ծախսերի մակարդակի վրա ազդող գործոնները (օրինակ՝ գների և/կամ միջին աշխատավարձերի փոփոխությունը): Հարակից հասկացություններ՝ Գնաճային ինդեքսավորում, Խառը ինդեքսավորում:

Կենսաթոշակային ծրագիր
Pension plan

1. Կենսաթոշակային բնույթի իրավաբանորեն պարտադիր պայմանագիր, որը կարող է հանդիսանալ աշխատանքային պայմանագրի ավելի ընդգրկում մի մաս: Այն կարող է սահմանված լինել ծրագրի կանոններով կամ փաստաթղթերով կամ կարող է պահանջվել ըստ օրենքի: Կենսաթոշակային ծրագրերը կարող են առաջարկել հավելյալ նպաստներ, ինչպես օրինակ՝ հաշմանդամության, հիվանդության և կերակրողին կորցնելու դեպքում վճարվող նպաստներ:

2. Կենսաթոշակային կուտակումների և դրանց վճարման կարգը սահմանող պայմանների ամբողջություն:

Կենսաթոշակային ծրագրի կառավարիչ *Pension plan administrator*

Կենսաթոշակային ծրագրի գործունեության իրականացման և վերահսկողության համար պատասխանատվություն կրող անձ:

Կենսաթոշակային ծրագրի հովանավոր *Pension plan sponsor*

Հաստատություն (օրինակ՝ ընկերություն, արդյունաբերական, աշխատանքային միություն), որը մշակում է կենսաթոշակային ծրագիրն ու սովորաբար աջակցություն է ցուցաբերում իր աշխատակիցներին ծրագրի իրականացման հարցում:

Կենսաթոշակային ծրագրի մասնակից *Pension plan member*

Նմանատիպ հասկացություններ՝ Հիմնադրամի մասնակից, Մասնակից, Կենսաթոշակային հիմնադրամի մասնակից:

Կենսաթոշակային կուտակումներ *Pension accumulations*

1. Հիմնադրամի սեփականություն

հանդիսացող այն միջոցների
ամբողջությունը, որոնք
նախատեսված են
Հիմնադրամի՝
ապահովագրված անձանց
նկատմամբ ստանձնած
պարտավորությունների
կատարման համար:

2. Անհատական
հաշվեհամարի հատուկ
մասում գրանցված միջոցների
ամբողջությունը, որը
ձևավորվում է
աշխատանքային
կենսաթոշակների պարտադիր
կուտակային
ֆինանսավորմանն ուղղված
ապահովագրական
վճարներից և դրանց
ներդրումային եկամուտներից:

**Կենսաթոշակային
կուտակումների ներդրումից
ստացված եկամուտներ
*Incomes received from
invested pension
accumulations***

Կենսաթոշակային
կուտակային միջոցների
ներդրման արդյունքում
ստացված դիվիդենտներ և
տոկոսավճարներ,

ակտիվների վաճառքից
գոյացած մաքուր
ֆինանսական եկամուտներ,
որ արտացոլում են
ներդրումային պորտֆելի
շուկայական գնի
փոփոխությունը:

**Կենսաթոշակի հաշվարկ
*Pension estimate***

Գրանցված տվյալների հիման
վրա ապագա եկամուտներով
պայմանավորված
կենսաթոշակի հաշվարկ կամ
կանխատեսում: Այն կարող է
մասն քաղվածքի տեսքով
տրամադրվել
կենսաթոշակային վճարներ
կատարող անձանց:

**Կենսաթոշակային հաշիվ
*Pension account***

Հիմնադրամի՝ ներդրողների,
մասնակիցների կամ
ապահովագրված անձանց
նկատմամբ ունեցած
պարտավորություններն
արտացոլող վերլուծական
հաշվառման ձև:

**Կենսաթոշակային հաշվի
բացում *Pension account
opening***

Կենսաթոշակային հաշվում
ներդրողի առաջին մուծմամբ
պայմանավորված
հաշվառման գործառույթների
սկիզբը:

**Կենսաթոշակային հաշվի
վիճակի մասին ծանուցում
(քաղվածք կենսաթոշակային
հաշվից) Notice on pension
account status (excerpt from
pension account)**

Հիմնադրամի կողմից
ներդրողին (մասնակցին)
ուղարկվող և նրա
կենսաթոշակային հաշվի
վիճակի մասին
տեղեկություններ
պարունակող փաստաթուղթ:

**Կենսաթոշակային
հիմնադրամ *Pension fund***

Կենսաթոշակային ծրագրի
նպաստները ֆինանսավորելու
բացառիկ նպատակով
ստեղծված անկախ
իրավաբանական անձ, որի

ակտիվները ձևավորվում են
կենսաթոշակային
ներդրումների հաշվին:
Ծրագրի մասնակիցները
կենսաթոշակային
հիմնադրամի ակտիվների
նկատմամբ ունեն օրինական
կամ արտոնյալ իրավունք կամ
որևէ այլ պայմանագրային
պահանջ:

**Կենսաթոշակային
հիմնադրամի կառավարիչ
*Pension fund administrator***

Անձ, ով վերջնական
պատասխանատվություն է
կրում կենսաթոշակային
հիմնադրամի գործունեության
իրականացման և
վերահսկողության համար:

**Կենսաթոշակային հիմ-
նադրամի կառավարման
ընկերություն *Pension fund
managing company***

Ընկերության
կազմակերպաիրավական ձև
ունեցող կառավարման
մարմին, որի բացառիկ
պատասխանատվությունը

Կենսաթոշակային
հիմնադրամի կառավարումն է:

**Կենսաթոշակային
հիմնադրամի կառավարում
*Pension fund governance***

Կենսաթոշակային
հիմնադրամի գործունեության
իրականացումն և
վերահսկողություն:
Կառավարման մարմինը
պատասխանատու է
ընդհանուր կառավարման
համար, սակայն
գործունեության հստակ
ընթացքն ապահովելու համար
կարող է վարձել նաև այլ
մասնագետներ, ինչպես
օրինակ՝ ակտուարներ,
խորհրդատուներ, ակտիվների
կառավարիչներ:

**Կենսաթոշակային
հիմնադրամի ղեկավար
մարմին *Governing body of
the pension fund***

Կենսաթոշակային
հիմնադրամի ղեկավար
մարմինը մի օղակ է, որը
առավելագույն մեծ
պատասխանատվությունն է

կրում կենսաթոշակային
հիմնադրամի կառավարման
համար՝ որպես առաջնային
նպատակ ունենալով
կենսաթոշակային
եկամուտների ապահովության
խնդիրը: Այն դեպքերում, երբ
գործառության և
վերահսկողական
պատասխանատվությունները
բաժանվում են
հաստատության տարբեր
կոմիտեների միջև,
կառավարման խորհուրդը
ղեկավար մարմնի դերն է
ստանձնում:

**Կենսաթոշակային
հիմնադրամի մասնակից
*Pension fund member***

Նմանատիպ հասկացություն՝
Մասնակից,
Կենսաթոշակային ծրագրի
մասնակից:

**Կենսաթոշակային հիմքեր
*Pension bases***

Կենսաթոշակային ծրագրի
մասնակցի կողմից
կենսաթոշակ ստանալու
իրավունքի հիմքեր, ինչպես

նաև ապահովագրված անձի կողմից աշխատանքային կենսաթոշակի կուտակային մասը կամ մասնագիտական կենսաթոշակ ստանալու իրավունքի հիմքեր:

Կենսաթոշակային մուծումներ
Pension contributions

Համաձայն կենսաթոշակային պայմանագրի պահանջների՝ համապատասխան դրամական միջոցներ, որ ներդրողի (կամ մասնակցի) կողմից վճարվում են մասնակցի օգտին:

Կենսաթոշակի նշանակման ծանուցում (տեղեկանք)
Notification on pension assignment (referance)

Կենսաթոշակային ծրագրի մասնակցին կենսաթոշակի սկսման և վճարման կարգի մասին ծանուցող փաստաթուղթ, որը հաստատում է նրա կենսաթոշակ ստանալու իրավունքը:

Կենսաթոշակային ոլորտը կանոնակարգող
Pension regulator

Պետական մարմին, որն ունի կենսաթոշակային համակարգի քաղաքականություն մշակելու, վերահսկելու իրավասություն: Հարակից հասկացություններ՝ Կենսաթոշակային ոլորտը վերահսկող մարմին:

Կենսաթոշակային ոլորտը վերահսկող մարմին
Pension supervisor

Պետական մարմին, որն ունի կենսաթոշակային համակարգը վերահսկելու իրավասություն: Հարակից հասկացություններ՝ Կենսաթոշակային ոլորտը կանոնակարգող մարմին:

Կենսաթոշակի չափի վերահաշվարկ
Recalculation of pension rate

Գործողություններ, որոնց արդյունքում կենսաթոշակառուի հայտարարության հիման վրա

իրականացվում են
օրենսդրությամբ
նախատեսված կարգով
կենսաթոշակի նշանակման
ժամանակ հաստատված
չափի փոփոխություններ:

Կենսաթոշակային պահուստներ *pension reserves*

Միջոցների ամբողջություն,
որը կենսաթոշակային
պայմանագրերի համաձայն
գտնվում է կենսաթոշակային
հիմնադրամի տնօրինության
տակ և նախատեսված է
կենսաթոշակային
հիմնադրամի՝ մասնակիցների
նկատմամբ ունեցած
պարտավորությունների
իրականացման համար:

Կենսաթոշակային պարտավորություններ
Liabilities

Ֆինանսական
պարտավորություններ, որ
կենսաթոշակային
համակարգը պարտավոր է
վճարել ներկա պահին կամ
ինչ-որ ժամանակ հետո,
սպագայում:

Կենսաթոշակային ակտիվների տեղաբաշխումից ստացված եկամուտներ
Incomes received from distribution of pension assets

Արժեթղթերում, ինչպես նաև
բանկային ավանդներում
կենսաթոշակային
պահուստների
տեղաբաշխման
գործառույթներից ստացված
դիվիդենտներ և
տոկոսավճարներ,
ակտիվների վաճառքից
ստացված մաքուր
եկամուտներ, որոնք
արտացոլում են
կենսաթոշակային
պահուստների շուկայական
գնի փոփոխությունը:

Կենսաթոշակային ակտիվների տեղաբաշխումից ստացված եկամտի նվազագույն երաշխավորված չափ
Minimal guaranteed rate of income received from distribution of pension assets

Եկամտի նվազագույն չափ, որ ստացվել է կենսաթոշակային պայմանագրով սահմանված կենսաթոշակային ռեզերվների տեղաբաշխումից և կենսաթոշակային պայմանագրի կիրառության ողջ ընթացքում փոխանցվում է կենսաթոշակային հաշիվներին:

Կենսաթոշակային սխեմայի փոփոխություն
Change of pension scheme

Կենսաթոշակային պայմանագրի պայմանների փոփոխություն՝ նախկինում ընտրված կենսաթոշակային համակարգի փոխարեն կենսաթոշակային հիմնադրամի կողմից առաջարկվող այլ կենսաթոշակային համակարգի անցնելու կապակցությամբ:

Կենսաթոշակային վկայագիր (պոլիս) Pension policy

Փաստաթուղթ, որը հաստատում է մասնակցի իրավունքը Հիմնադրամից

պահանջելու իր նկատմամբ կենսաթոշակային պայմանագրով սահմանված պարտավորությունների իրականացումը:

Կենսաթոշակի վաղ անցում
Early retirement

Իրավիճակ, երբ անձը որոշում է կենսաթոշակի անցնել սահմանված ժամանակից շուտ և կենսաթոշակային նպաստները ստանալ սովորական կենսաթոշակային տարիքից ավելի վաղ:
Հարակից հասկացություններ՝ Հետաձգված կենսաթոշակի անցում:

Կենսաթոշակի ուշ անցում
Late retirement

Կենսաթոշակային ծրագրի մասնակցի՝ նորմալ կենսաթոշակային տարիքից ավելի ուշ կենսաթոշակի անցնելն ու կենսաթոշակ ստանալը:

Կենսաթոշակային վաստակներ Pensionable earnings

Եկամուտներ, որ սովորաբար օգտագործվում են հաշվարկելու նպաստներն ու արտոնությունները, որոնք ոչ այլ ինչ են, քան կենսաթոշակային ծրագրի մասնակցի ժամանակին ստացած եկամուտները:

Կենսաթոշակային տարիք
Retirement age

Պետության կողմից սահմանված տարիք, որից հետո կարելի հավակնել կենսաթոշակի:

Կենսաթոշակի ֆինանսավորում (կուտակում) Funding

Կենսաթոշակային ծրագիրը ֆինանսավորելու համար ակտիվների կուտակմանն ուղղված աշխատանք:

Կենսաթոշակառու Pensioner

Անձ, որն այս պահին հանդիսանում է կենսաթոշակ ստացող:

Կենսաթոշակառուի անձնական գործակից Pensioner personal coefficient

Կենսաթոշակառուի ունեցած փաստացի աշխատանքային ստաժի տարիների և սահմանված պահանջվող աշխատանքային ստաժի հարաբերություն. ընդ որում, սահմանված պահանջվող աշխատանքային ստաժը գերազանցող ապահովագրական ստաժի յուրաքանչյուր 1 տարվա գործակիցը սահմանվում է 0,02:

Կերակրողին կորցնելու դեպքում կենսաթոշակ Survivor's benefit

16/18 տարին չլրացած երեխային վճարվող կենսաթոշակ (մաս ծնողագուրկ այն երեխաներին, որոնք ուսանող են), եթե նա կորցրել է ծնողներից մեկին կամ ծնողներից երկուսին էլ:

Կյանքի ապահովագրություն Life insurance

Ապահովագրական պոլիս, որը կվճարվի կյանքի ապահովագրություն գնած անձի կնոջը կամ ամուսնուն կամ նրա ժառանգներին նրա մահվան դեպքում:

Կորպորատիվ հոգաբարձու
Corporate trustee

Որպես հոգաբարձու գործող ընկերություն:

Կորպորատիվ ոչ պետական կենսաթոշակ
Corporate non-state pension

Ոչ պետական կենսաթոշակ, որը ֆինանսավորվում է մասնավոր կենսաթոշակային հիմնադրամում կուտակված միջոցների հաշվին:

Կենսաթոշակի չափի նվազեցում կենսաթոշակի վաղ անցնելու դեպքում
Abate for early retirement

Կենսաթոշակի չափի նվազեցում է տեղի ունենում, երբ անձը կենսաթոշակի է

անցնում կենսաթոշակային սահմանված տարիքից շուտ:

Կուտակային (ֆինանսավորվող) կենսաթոշակային ծրագրեր
Funded pension funds

Կենսաթոշակային ծրագրեր, որոնք կուտակում են ակտիվներ՝ ծրագրի պարտավորությունները հետագայում կատարելու համար:
Հարակից հասկացություններ՝ Բաշխողական (PAYG) կենսաթոշակային ծրագիր:

Կուտակված ակտիվներ
Accumulated assets

Կենսաթոշակային հիմնադրամում կուտակված ակտիվների ընդհանուր արժեքը:
Նմանատիպ հասկացություններ՝ Կուտակված ներդրումներ:

Կուտակված իրավունքներ
Accrued rights

Նմանատիպ
հասկացություններ՝
Կուտակված նպաստներ:

**Կուտակման
ժամանակահատված**
Accumulation period

Ներդրողի (գործատու,
աշխատող) կենսաթոշակային
հաշվի վրա կատարված
առաջին կենսաթոշակային
վճարման և մասնակցին
կուտակային համակարգից
կենսաթոշակի նշանակման
միջև ընկած
ժամանակահատված:

Կուտակված ներդրումներ
Accumulated contributions

Կենսաթոշակային ծրագրի
մասնակցի կողմից վճարված
բոլոր ներդրումների և այդ
գումարների վրա հավելյալ
տոկոսային եկամուտների
հանրագումարը:

Նմանատիպ
հասկացություններ՝
Կուտակված ակտիվներ:

Կուտակված նպաստներ
Accrued benefits

Աշխատանքային տարիների
ընթացքում կենսաթոշակային
ծրագրի մասնակցի
կուտակված կենսաթոշակային
նպաստի չափը:

Նմանատիպ
հասկացություններ՝
Կուտակված իրավունքներ:

Հ

**Հավատարմագրային
կառավարում
*Asset trust management***

Ունեցվածքի լիազոր
կառավարման պայմանագրով
մի կողմը որոշակի
ժամանակահատվածով մյուս
կողմի (լիազոր կառավարողի)
լիազոր կառավարմանն է
տրամադրում իր ունեցվածքը,
իսկ մյուս կողմը
երաշխավորում է տնօրինել
ունեցվածքը՝ ելնելով
առաջինիս շահերից:
Ունեցվածքի հանձնումը
լիազոր տնօրինության չի
բերում ունեցվածքի
սեփականության իրավունքի
փոխանցման լիազոր
տնօրինողին:

**Հավելյալ պաշտպանություն
*Complementary protection***

Պարտադիր կամ կամավոր
հիմունքներով նպաստների
ընդհանուր սահմանում՝
բարելավելու սահմանված
բազային ծրագրի
ապահովումը: Կիրառվում է և՛

թոշակների, և՛ թե
առողջապահության
ուղորտներում: Կարող է
կազմակերպվել սահմանված
կարգով, խմբակային կամ
անհատական
համաձայնագրի
շրջանակներում:

Հավելուրդ *Surplus*

Նմանատիպ հասկացություն՝
Ակտուարական հավելուրդ:

**Հավելյալ բաղադրիչ
*Additional component***

Հավելյալ կենսաթոշակի մեկ
այլ անվանում:

**Համախառն ներդրումային
պորտֆել
*Gross investment portfolio***

Կառավարող ընկերության
լիազոր ղեկավարման տակ
գտնվող դրամական
միջոցների և արժեթղթերի
ամբողջությունը:

**Հավելյալ կենսաթոշակ
*Supplementary pension***

Հավելյալ կենսաթոշակային ապահովագրության միջոցով գործատուն կարող է բարելավել աշխատողների կենսաթոշակները կամ նվազեցնել կենսաթոշակային տարիքը:

Հավելում *Augmentation*

Կենսաթոշակային համակարգի անդամի համար հավելյալ կենսաթոշակային նպաստների ապահովումը: Վերջիններս սովորաբար ֆինանսավորվում են գործատուի կամ կենսաթոշակային համակարգի կողմից:

Հավելյալ կոլեկտիվ կենսաթոշակային ապահովագրություն *Collective supplementary pension insurance*

Ապահովագրություն, որն ընկերությունը կարող է նախաձեռնել իր աշխատողների համար: Ապահովագրական քաղաքականությունը կարելի է կիրառել՝ ավելացնելու

կենսաթոշակների գումարը կամ նվազեցնելու կենսաթոշակային տարիքը:

Համախառն կենսաթոշակային հիմնադրամ *Gross pension fund*

Բազմագործատու կենսաթոշակային հիմնադրամ, որը մեկտեղում է նմանատիպ գործատուների կողմից ստեղծված կենսաթոշակային ծրագրերի ակտիվները: Հարակից հասկացություններ՝ Արդյունաբերական կենսաթոշակային հիմնադրամ, Բանզմագործատու կենսաթոշակային հիմնադրամ:

Համախառն հատուցադրույք *Gross rate of return*

Ակտիվների կամ դրանց պորտֆելի հատուցադրույքը սահմանված ժամկետում՝ մինչև միջնորդավճարների մասով դրանց նվազեցումը:

Հարակից հասկացություններ՝
Հատուցադրույք, Չուտ
հատուցադրույք:

**Հատուկ
աշխատատեսակների
հաշվարկվող ստաժ *Rate
calculated for special
occupations***

Կենսաթոշակային
օրենսդրությամբ սահմանված
որոշակի
աշխատատեսակներում
աշխատանքների
տևողությունների
հանրագումարը (ստորգետնյա
աշխատանքներ, աշխատանք
տաք արտադրամասերում,
վնասակար
արտադրություններում,
մանկավարժական և
բժշկական գործունեություն և
այլն):

**Համապատասխանեցում
*Eligibility***

Որոշակի պահանջներ, որ
անհրաժեշտ է բավարարել
կենսաթոշակային
համակարգի անդամ լինելու և

կենսաթոշակային նպաստներ
ստանալու համար:

**Համասեռ անուիտետի
դրույք *Unisex annuity rate***

Անուիտետի դրույք, որը նույնն
է թե՛ կանանց, և թե՛
տղամարդկանց համար:

**Հայեցողական ծրագիր
*Discretionary scheme***

Համակարգ, որտեղ
գործատուն է որոշում, թե
աշխատողներից ովքեր
իրավունք ունեն միանալու
տվյալ ծրագրին: Վճարներն ու
նպաստները ծրագրի
մասնակիցների համար կարող
են տարբեր լինել:

**Հատուցադրույք
*Rate of return***

Կոնկրետ
ժամանակահատվածի
ընթացքում ակտիվների
կառավարման դիմաց
ստացված եկամուտ:
Հարակից հասկացություններ՝
Համախառն հատուցադրույք,
Չուտ հատուցադրույք:

Հենասյուն Pillar

1-ին հենասյուն 1st pillar

Տնտեսական համագործակցության և զարգացման կազմակերպություն (OECD)	Համաշխարհային Բանկ (WB)	Աշխատանքի միջազգային կազմակերպություն (ILO)
<p>1-ին հենասյուն Պետության կողմից կառավարվող սահմանված կենսաթոշակային եկամուտների (DB) սխեմայի հիման վրա գործող բաշխողական (PAYG) հենասյուն:</p>	<p>1-ին հենասյուն Պետության կողմից կառավարվող սահմանված եկամուտների (DB) սխեմայի հիման վրա գործող հարաբերականորեն փոքր (նվազագույն կենսաթոշակային երաշխավորություն կամ որոշակի սահմանված նպաստ) բաշխողական (PAYG) հենասյուն:</p>	<p>1-ին հենասյուն Ընդհանուր բնակչությանը մատչելի աղքատության կրճատմանն ուղղված նվազագույն կենսաթոշակ, որը սովորաբար ֆինանսավորվում է ուղղակիորեն պետական բյուջեի ընդհանուր միջոցներից՝ յուրաքանչյուր տարի պարտադիր ինդեքսավորվելով:</p>

2-րդ հենասյուն 2nd pillar

Տնտեսական համագործակցության և զարգացման կազմակերպություն	Համաշխարհային Բանկ (WB)	Աշխատանքի միջազգային կազմակերպություն (ILO)

(OECD)		
<p>2-րդ հենասյուն Մասնավոր ընկերությունների կողմից կառավարվող կենսաթոշակ, որը տրամադրվում է որպես աշխատանքային պայմանագրով նախատեսված վճարի մի մաս:</p>	<p>2-րդ հենասյուն Մասնավոր ընկերությունների կողմից կառավարվող (անհատական խնայողություններ կամ աշխատանքային ծրագիր), պարտադիր (ամբողջությամբ ֆինանսավորվող) կենսաթոշակային ծրագիր:</p>	<p>2-րդ հենասյուն Խելամիտ փոխարինման գործակից ապահովելու համար ստեղծված պետական պարտադիր բաշխողական (PAYG) սոցիալական ապահովագրության կենսաթոշակային ծրագիր` յուրաքանչյուր տարի պարտադիր ինդեքսավորվելով:</p>

3-րդ հենասյուն 3rd pillar

<p>3-րդ հենասյուն Խնայողությունների և անուիտետների տեսքով արտահայտված անհատական կենսաթոշակային ծրագիր:</p>	<p>3-րդ հենասյուն Մասնավոր ընկերությունների կողմից կառավարվող կամավոր, անհատական հաշիվ (անհատական խնայողությունների կամ աշխատանքային ծրագրի տեսքով):</p>	<p>3-րդ հենասյուն Մասնավոր ընկերությունների կողմից կառավարվող ամբողջովին ֆինանսավորվող (FF) կենսաթոշակային եկամուտների համակարգ, որը պետական կենսաթոշակային ծրագրին զուգահեռ կապահովի ավելի բարձր փոխարինման գործակից:</p>
---	---	---

Հետաձգված կենսաթոշակ
Deferred pension

Կենսաթոշակ, որը վճարվում է կենսաթոշակային ծրագրի մասնակցին՝ սահմանված կենսաթոշակային տարիքից ավելի ուշ:

«Հետաձգված» կենսաթոշակաւառու
Deferred pensioner

Անձ, որը որոշել է ստանալ կենսաթոշակային նպաստ՝ իր կենսաթոշակային տարիքից ավելի ուշ:

Հարակից հասկացություններ՝ Հետաձգված կենսաթոշակ, Հետաձգված կենսաթոշակի անցում:

Հետաձգված կենսաթոշակի անցում *Deferred retirement*

Իրավիճակ, երբ անձը որոշում է սովորական կենսաթոշակային տարիքից ավելի ուշ փուլում անցնել թոշակի և ստանալ կենսաթոշակային նպաստ:

Հարակից հասկացություններ՝ Հետաձգված կենսաթոշակ, «Հետաձգված» կենսաթոշակառու:

«Հետաձգված» մասնակից
Deferred member

Կենսաթոշակային ծրագրի մասնակից, որն այլևս չի կատարում ներդրումներ, սակայն դեռ ձեռք չի բերել այդ ծրագրից կենսաթոշակային նպաստներ ստանալու իրավունք:

Հիմնադրամ *Fund*

Սույն բառարանի համատեքստում՝ Սոցիալական ապահովագրության պետական հիմնադրամ և/կամ մասնավոր կենսաթոշակային հիմնադրամ:

Հիմնադրամի մասնակից
Fund member

Կենսաթոշակային ծրագրի ակտիվ (աշխատող, ներդրումներ կատարող) կամ պասիվ (թոշակի անցած,

նպաստներ ստացող) մասնակից: Հարակից հասկացություններ՝ Ակտիվ մասնակից:

Հիմնադրամի ներդրումային հոշակագիր *Fund investment declaration*

Բաժնետիրական ներդրումային հիմնադրամի կանոնակարգում շարադրված ներդրումային օբյեկտների սահմանափակման և միջոցների ներդրման ռազմավարությունը:

Հիմնադրամի ոչ պետական կենսաթոշակների վճարման պարտավորությունների ակտուարական գնահատում *Actuarial assessment of Fund's non-state pension payments obligations*

Կենսաթոշակային ծրագրի մասնակիցներին ոչ պետական կենսաթոշակների հաշվարկման և վճարման՝ Հիմնադրամի իր վրա վերցված պարտականությունների հիմնավորման

գնահատականը, որ ստացվում է հատում մեթոդների կիրառմամբ:

Հիմնադրամի պարտադիր կենսաթոշակային ասպահովագրության ներդրումային պորտֆել *Fund mandatory pension insurance investment portfolio*

Կենսաթոշակային կուտակումների հաշվին ձևավորվող ակտիվներ, որոնք Հիմնադրամի կողմից լիազոր տնօրինության են հանձնվել կառավարող ընկերությանը (կառավարող ընկերություններին):

Հիմնական բաղադրիչ *Basic component*

Տերմին, որ կենսաթոշակային ընկերությունները օգտագործում են բազային պետական կենսաթոշակի համար:

Հիմնական պահանջմունքներ *Basic needs*

Ֆիզիկական անձի կեցության համար անհրաժեշտ պայմանների (սնունդ, հագուստ, կացարան, բուժօգնություն, հիմնական ընդհանուր կրթություն, բնակարանային կոմունալ ծառայություններ) ամբողջություն

Մ

Մահվան նպաստ

Death benefit

Կենսաթոշակային ծրագրի մասնակցի մահվան դեպքում տրվող միանվագ վճար:

Մահացության

վիճակագրական աղյուսակ

Mortality table

Ըստ տարիքային բաժանման, մահացության մակարդակը ցույց տվող գծապատկեր:

Մայրության

նպաստ

Maternity benefit

Հղիության ու ծննդաբերության պատճառով առաջացած ժամանակավոր անաշխատունակության դեպքում տրվող նպաստ (ՀՀ աշխատանքային օրենսգիրք):

Մասնագիտական առողջություն *Occupational health*

Վերաբերում է աշխատողների ֆիզիկական և մտավոր առողջությանը և ներառում է

հիվանդությունների և վնասվածքների պատճառ հանդիսացող աշխատանքների տեսակները, աշխատանքի պայմաններն ու աշխատանքային միջավայրի գործոնները:

**Մասնագիտացված պահառու
Specialised depository**

Իրավաբանական անձ, որն արժեթղթերի պահպանման (կամ հաշվառման) և արժեթղթերի իրավունքների փոխանցման ծառայություններ է մատուցում, որոնց մեջ տեղաբաշխված են կենսաթոշակային պահուստների և կենսաթոշակային կուտակումների միջոցները:

**Մասնագիտական կենսաթոշակ
Occupational pension**

Մասնագիտական կենսաթոշակային համակարգի ստեղծման պայմանագրի համաձայն, կենսաթոշակային

հիմնադրամի կողմից ապահովագրվող անձի համար հաշվարկվող և նրան վճարվող ամսական դրամավճար:

**Մասնագիտական հիվանդություն
Occupational disease**

Աշխատողների առողջության վրա ազդող աշխատանքային գործունեության վնասակար ազդեցությունների արդյունքը:

**Մասնակի կենսաթոշակ
Partial pension**

Մասնակի կենսաթոշակ նշանակվում է դրա իրավունքը տվող արտադրություններում, աշխատանքներում, պաշտոններում և մասնագիտություններով աշխատելու ընթացքում ձեռք բերած ապահովագրական ստաժին համամասնորեն:

**Մասնակից
Member**

Ֆիզիկական անձ, որի օգտին, հիմնադրամի և ներդրողի միջև կնքված կենսաթոշակային

պայմանագրի համաձայն, պետք է կատարվեն կամ կատարվում են վճարներ: Մասնակիցը կարող է հանդես գալ նաև որպես իր օգտին ներդրող:

Հարակից հասկացություններ՝ Ակտիվ մասնակից:

Նմանատիպ հասկացություն՝ Հիմնադրամի մասնակից, Կենսաթոշակային ծրագրի մասնակից,

Կենսաթոշակային հիմնադրամի մասնակից:

Մասնավոր կենսաթոշակային ծրագրեր
Private pension plans

Մասնավոր ընկերության կողմից կառավարվող կենսաթոշակային ծրագիր: Մասնավոր կենսաթոշակային ծրագրերը կարող են լրացնել կամ փոխարինել պետական կենսաթոշակային ծրագրերը: Մի շարք երկրներում դրանք ընդգրկում են նաև հանրային հատվածի աշխատողներին:

Հարակից հասկացություններ՝ Պետական կենսաթոշակային ծրագրեր, Կենսաթոշակային ծրագրեր:

Մասնավոր կենսաթոշակային հիմնադրամ
Private pension funds

Կենսաթոշակային հիմնադրամ, որը կարգավորվում է մասնավոր հատվածի մասին օրենսդրությամբ:

Հարակից հասկացություններ՝ Պետական կենսաթոշակային հիմնադրամ:

Միանվագ կենսաթոշակային անդամավճար
Lump-sum pension contribution

Ներդրողի կողմից կենսաթոշակային ծրագրի մասնակցի օգտին վճարվող դրամական միջոցներ, որոնք, կենսաթոշակային պայմանագրի համաձայն, կատարվում են ոչ թե կանոնավոր, այլ միանվագ տեսքով:

Միանվագ կենսաթոշակային վճարում
Lump Sum Payment

Կենսաթոշակային վճարում, որը մասնակցի կողմից

ստացվում է միանվագ, ոչ կանոնավոր կերպով:

Միասնական սոցիալական հարկ *Unified social tax*

Հարկատեսակ, որը նախատեսված է քաղաքացիների կենսաթոշակային, սոցիալական և բժշկական ապահովագրության իրավունքներն իրագործելու համար:

Մշտական առողջության ապահովագրություն *Permanent health insurance*

Ապահովագրական պոլիս, որով եկամուտ է վճարվում այն մասնակցին, ով երկար ժամանակով հիվանդ կամ հաշմանդամ է եղել, և դադարեցվում վճարումները, երբ անձը հասնում է նորմալ կենսաթոշակային տարիքի: Այլ կերպ այն մաս կոչվում է երկարացված անաշխատունակության ապահովագրություն:

Ն

Ներդրող *Investor*

Պետություն, ֆիզիկական անձ (քաղաքացի, օտարերկրյա քաղաքացի կամ քաղաքացիություն չունեցող անձ), իրավաբանական անձ (տեղական կամ միջազգային կազմակերպություն) և այլն, որը ներդրում է կատարում (գույքի ցանկացած տեսակ, ֆինանսական միջոցներ, մտավոր արժեքներ և այլն)՝ շահույթի (եկամտի) ստացման կամ այլ օգտակար արդյունքի հասնելու նպատակով:

Ներդրում *investment*

Գույքի ցանկացած տեսակ, ֆինանսական միջոցներ, մտավոր արժեքներ և այլն, որը ներդրողի կողմից անմիջականորեն ներդրվում է ձեռնարկատիրական կամ այլ գործունեության ոլորտում՝ շահույթի (եկամտի) ստացման կամ այլ օգտակար արդյունքի հասնելու նպատակով:

Ներդրումային բազա
Contribution base

Ներդրումները հաշվարկելու համար կիրառվող բազային աշխատավարձ:

Ներդրումային բաժնեմաս
Investment share

Անվանական արժեքուղթ, որը հավաստիացնում է այն տնօրինողի իրավունքը՝ պահանջել կառավարող կազմակերպությունից իրեն պատկանող ներդրումային բաժնեմասը:

Ներդրումային (մուծումների) դադար
Contribution holiday

Ժամանակահատված, երբ կենսաթոշակային համակարգ կատարվող վճարումները (ներդրումները)

ժամանակավորապես դադարեցվում են:

Ներդրումային եկամուտ
Investment income

Եկամուտ, որը ստացվել է ձեռնարկատիրական կամ այլ

գործունեությունում ներդրված գույքի ցանկացած տեսակից, ֆինանսական միջոցներից, մտավոր արժեքներից և այլն:

Ներդրումային կենսաթոշակային համակարգ
Contributory pension scheme

Համակարգ, որտեղ գործատուները, վարձու աշխատողները, ինքնագրավածները, ֆիզիկական անձինք իրենց կողմից կատարված սոցիալական վճարները ներդրում են ձեռնարկատիրական կամ այլ գործունեությունում:

Ներդրումային հայտարարագիր
Investment declaration

Կանոնների և սկզբունքների ամբողջություն, որոնցով կենսաթոշակային հիմնադրամն առաջնորդվում է ներդրումային միջոցների տեղաբաշխման ժամանակ՝ ներառյալ ներդրումային պորտֆելի կառուցվածքը:

Ներդրումային պորտֆել
Investment portfolio

Ներդրումային նախագծերի (պլանների) հավաքածու, որոնք տարբերվում են ըստ ռիսկայնության և եկամտաբերության աստիճանների:

Ներդրումային քաղաքականություն
Investment policy

Ներդրումային ընկերության կառավարող մարմնի կողմից հիմնված ներդրումային սկզբունքներ և ընթացակարգեր:

Ներդրումային ռազմավարություն
Investment strategy

Ներդրումային քաղաքականությունն իրականացնելու համար ներդրումային ընկերության կառավարող մարմնի կողմից հաստատված ծրագիր:

Ներդրումային սահմանափակումներ
Investment restrictions

Որոշակի ակտիվներում կամ դրանց խմբերում առավելագույն ներդրումների նկատմամբ սահմանափակումներ:

Ներդրումներ (վճարումներ)
Contributions

Ծրագրի հովանավորի կամ ծրագրի մասնակցի կողմից կենսաթոշակային ծրագրում կատարված վճար: Նմանատիպ հասկացություն՝ Կենսաթոշակային մուծումներ:

Ներդրումների դրույքաչափ
Contribution rate

Գումար (սովորաբար արտահայտվում է որպես ներդրումային բազային աշխատավարձի մաս), որը պետք է վճարվի կենսաթոշակային հիմնադրամին:

**Ներդրումներից ստացված
եկամուտներ
*Investment Income***

Արժեթղթերի և/կամ բանկային
ավանդների միջոցով
ստացված բաժնեմասային
և/կամ տոկոսային
եկամուտներ,
կենսաթոշակային
կուտակված միջոցների
ներդրումից ստացված այլ
եկամուտներ, ակտիվների
իրացումից ստացված կամ
վերագնահատման հիման
վրա ստացված ներդրումային
պորտֆելի արժեքի
շուկայական արժեքի
փոփոխությունն արտացոլող
ֆինանսական արդյունք:

**Նորմալ կենսաթոշակային
տարիք *Normal pension age***

Տվյալ երկրի օրենսդրությամբ
սահմանված տարիքի
հասնելու և անհրաժեշտ
ապահովագրական ստաժի
առկայության դեպքում
սահմանվող
կենսաթոշակային տարիք:

Ներկա արժեք *Present value*

1. Ներկա արժեքը ցույց է տալիս, թե ապագա վճարումները կամ եկամուտները որքան արժեն այսօր:
2. Ապագա արժեքի գեղջման տոկոսով բերված արժեքն այսօր:

Նպաստ *Benefit*

Պետության կողմից քաղաքացիներին տրամադրվող դրամական օգնություն, որը տրվում է վերջիններիս մոտ որոշակի պայմանների, իրավիճակների առաջացման դեպքում: Նպաստը կարող է կրել միանվագ կամ պարբերական բնույթ՝ կախված առաջացած իրավիճակից և անհրաժեշտությունից:

**Նպաստների համընկնում
*Benefit coincidence***

Վերաբերում է այն իրավիճակին, երբ մեկ կամ մի քանի ապահովագրական ծրագրերով վճարվում են նպաստներ, որոնք կապված

են ապահովագրական անձի միևնույն կամ նման դեպքին:

Նպաստների համընդհանուր ծրագիր *Universal benefit scheme*

Սոցիալական ապահովագրության համակարգ, որը կիրառվում է երկրի բոլոր քաղաքացիների նկատմամբ:

Նպաստի հայտարարագիր *Benefit statement*

Հայտարարագիր կենսաթոշակային նպաստների վերաբերյալ, որոնք ծրագրի մասնակիցը վաստակել է:

Նպաստի ճշգրտում *Benefit adjustment*

Նպաստի պարբերական ճշգրտումն է՝ աշխատավարձի կամ գների փոփոխություններին համապատասխան, նրա արժեքի պահպանման համար:

Նվազագույն կենսաթոշակ *Minimum pension*

Երկրի օրենսդրությամբ սահմանված կենսաթոշակի նվազագույն չափ:
Նմանատիպ հասկացություններ՝
Նվազագույն նպաստ:

Նվազագույն նպաստ *Minimum benefit*

Նմանատիպ հասկացություններ՝
Նվազագույն կենսաթոշակ:

Նվազագույն վճարներ *Minimum contributions*

Գործատուի, անհատ ձեռնարկատիրոջ կողմից վճարվող օրենսդրությամբ սահմանված նվազագույն վճար:

Շահառու *Beneficiary*

Անհատ, որն իրավասու է ստանալու կենսաթոշակային նպաստ: Շահառուներ կարող են հանդիսանալ նաև

այրիները, մահացած
ծնողների երեխաները:

**Շվեյցարական
ինդեքսավորում
*Swiss indexation***

Մեթոդ, որով
կենսաթոշակային
նպաստները ճշգրտվում են՝
հաշվի առնելով միջին
աշխատավարձի, ինչպես նաև
գների ընդհանուր
մակարդակի
փոփոխությունները,
համապատասխանաբար 50%
կշիռներով:
Նմանատիպ
հասկացություններ՝ Խառը
ինդեքսավորում:

**Շուկայական արժեք *Market
value***

Գին, որով ակտիվներն
անցնում են մեկից մյուսին՝
վաճառվելով բաց շուկայում:
Հարակից հասկացություններ՝
Արդար արժեք/գին:

**Շտապ կենսաթոշակային
համակարգ *Urgent pension
scheme***

Կենսաթոշակային ծրագրի
այլընտրանքային տարբերակ,
որի կիրառմամբ
կենսաթոշակների վճարման
ժամկետը սահմանափակվում
է կենսաթոշակային
պայմանագրով
նախատեսված տարիներով:

**Շտապ ոչ պետական
կենսաթոշակ *Urgent non-state
pension***

Ոչ պետական կենսաթոշակ,
որի վճարման ժամկետը
սահմանափակվում է
կենսաթոշակային
պայմանագրով
նախատեսված տարիներով:

Ո

Ոչ դրամային նպաստ *benefit in kind*

Չնախատեսված որոշակի հանգամանքների դեպքում ոչ դրամային նպաստների և ծառայությունների տեսքով պաշտպանություն:

Ոչ ներդրումային կենսաթոշակային ծրագիր *non-contributory scheme*

Ծրագիր, որի մասնակիցները կենսաթոշակ ստանալու համար պարտավոր չեն ներդրումային վճարներ կատարել:

Հարակից հասկացություններ՝ Ներդրումային կենսաթոշակային համակարգ:

Ոչ պետական կենսաթոշակ *private pension*

Կենսաթոշակային պայմանագրի համաձայն՝ մասնակցին կանոնավոր վճարվող դրամական միջոցներ:

Ոչ պետական կենսաթոշակային ապահովության պայմանագիր (կենսաթոշակային պայմանագիր) *Non-State pension security agreement (pension agreement)*

Կենսաթոշակային հիմնադրամի և կենսաթոշակային ծրագրի մասնակցի միջև պայմանագիր, ըստ որի կենսաթոշակային ծրագրի մասնակիցը պարտավորվում է կենսաթոշակային հիմնադրամին կենսաթոշակային վճարներ կատարել, իսկ կենսաթոշակային հիմնադրամը պարտավորվում է ծրագրի մասնակցին վճարել ոչ պետական կենսաթոշակ:

Ոչ պետական կենսաթոշակի նշանակման պահ *Date of non-state pension assignment*

Կենսաթոշակային հիմնադրամի կողմից կենսաթոշակային ծրագրի մասնակցին ոչ պետական կենսաթոշակ նշանակելու

մասին պաշտոնական
փաստաթղթի լրացման
ամսաթիվը, որը սահմանում է
կենսաթոշակի վճարման
չափը, հաջորդականությունն
ու տևողությունը, գործընթացի
սկիզբը և մասնակցի
տվյալները:

նախաձեռնելու մասնակցի ոչ
պետական կենսաթոշակի
նշանակման և վճարման
գործընթացը:

**Ոչ պետական կենսաթոշակի
վճարման եղանակ *Means of
non-state pension payment***

Կենսաթոշակային
պայմանագրով սահմանված
ոչ պետական կենսաթոշակի
վճարման կոնկրետ
տարբերակ (օրինակ՝
բանկային կամ փոստային
փոխանցմամբ, կանխիկ կամ
կենսաթոշակային
հիմնադրամի դրամարկղից):

**Ոչ պետական կենսաթոշակի
վճարման պայմաններ *Non-
state pension payment terms***

Կենսաթոշակային
պայմանագրի պայմանների
ամբողջություն, որոնց
առկայությունը
կենսաթոշակային
հիմնադրամին թույլ է տալիս

Չ

Չվճարվող աշխատանք
Unpaid work

Առանց վարձատրության
աշխատանքներ, օրինակ՝
տնային աշխատանքը,
կամավոր կամ
քաղաքացիական
ծառայությունը:

**Չֆինանսավորված
կենսաթոշակային ծրագրեր**
Unfunded pension plans

Ծրագրեր, որոնք ուղղակիորեն
ֆինանսավորվում են ծրագրի
հովանավորի կողմից:
Հարակից հասկացություններ՝
Կուտակային
կենսաթոշակային ծրագրեր:
Նմանատիպ
հասկացություններ՝
Բաշխողական (PAYG)
կենսաթոշակային ծրագիր:

Պ

Պահառու *Custodian*

Հաստատություն, որը պատասխանատու է կենսաթոշակային հիմնադրամի ակտիվներն ապահով պահելու համար:

Պայմանական տարեվճար *Contingent annuity*

Մեկ ուրիշի մահվան դեպքում շահառուին վճարվող անուիտետ:

Պարբերաբար վճարումների փոխարկումը միանվագ վճարումով *Exchange of systematic payments with lump-sum payment*

Ողջ կենսաթոշակի կամ նրա մի մասից հրաժարումը՝ այն միանվագ ստանալու նպատակով:
Հարակից հասկացություններ՝ կանխիկացման տարբերակ:

Պարտադիր կենսաթոշակային ակտիվագրության վճարներ

Mandatory pension insurance payments

Անհատական պարտադիր վճարներ, որոնց նպատակը քաղաքացու՝ օրենքով սահմանված չափով պարտադիր կենսաթոշակային ապահովագրությունն է:

Պարտադիր կենսաթոշակային ակտիվագրության պայմանագիր *Mandatory pension insurance agreement*

Կենսաթոշակային հիմնադրամի և ապահովագրված անձի միջև համաձայնագիր հոգուտ ապահովագրված անձի կամ նրա իրավահաջորդի, որի համաձայն Հիմնադրամը, կենսաթոշակային հիմքերի առկայության դեպքում, ապահովագրված անձի համար պարտավոր է նշանակել և վճարել աշխատանքային կենսաթոշակի կուտակային մասը կամ վճարել այն նրա իրավահաջորդին:

**Պարտադիր
կենսաթոշակային
ապահովագրություն
*Mandatory pension insurance***

Պետության կողմից ստեղծված իրավական, տնտեսական և կազմակերպչական միջոցառումների համակարգ՝ քաղաքացիների վաստակների փոխհատուցման նպատակով (վճարներ, ապահովագրված անձի օգտին պարգևավճարներ), որ նրանք ստացել են մինչև պարտադիր կենսաթոշակային ապահովագրությամբ սահմանված կենսաթոշակային տարիքը:

**Պարտադիր
կենսաթոշակային ներդրում
*Mandatory contribution***
Պարտադիր կենսաթոշակային ապահովագրության համակարգին կատարված ապահովագրավճարներ:
Ներդրման չափը, որը

կենսաթոշակային ծրագրի մասնակիցը (կամ մասնակցի անունից՝ հաստատությունը) պարտավոր է վճարել, սահմանվում է ըստ պարտադիր կենսաթոշակային համակարգի կանոնների: Հարակից հասկացություններ՝ Կամավոր ներդրում:

**Պետական
կենսաթոշակային ծրագրեր
*Public pension plans***

Կառավարության կողմից կառավարվող սոցիալական ապահովության և ապահովագրության ծրագրեր: Պետական կենսաթոշակային ծրագրերը սովորաբար ֆինանսավորվում են բաշխողական/PAYG սխեմայով: Հարակից հասկացություններ՝ Մասնավոր կենսաթոշակային ծրագիր, Կենսաթոշակային ծրագիր:

**Պետական կենսա-
թոշակային հիմնադրամ
*Public pension fund***

Պետության կողմից
կառավարվող
կենսաթոշակային
հիմնադրամ:
Հարակից հասկացություններ՝
Մասնավոր կենսաթոշակային
հիմնադրամ,
Կենսաթոշակային
հիմնադրամ:

Պետական նպաստ
State Benefit

Պետական բյուջեի
միջոցներից պարբերաբար
կամ միանվագ տրամադրվող
դրամական օգնություն:

Ռ

Ռեեստրի վարում *Running of register*

Ռեեստրը կազմող տվյալների հավաքագրումը, ֆիքսումը, մշակումը և պահպանումը:

Ռիսկ *Risk*

1. Անբարենպաստ իրադարձության հանդես գալու հավանականություն:

2. Ներդրումներից ակնկալվող և փաստացի եկամտաբերության հավանական տարբերությունը:

Ս

Սահմանված նպաստների (DB) կենսաթոշակային ծրագիր *Defined Benefit (DB) pension plans*

Սովորաբար գործատուի կողմից ֆինանսավորվող կենսաթոշակային ծրագիր, որտեղ ապագա կենսաթոշակները հաշվարկվում են ըստ բանաձևի՝ ծրագրի մասնակցի աշխատավարձերի մասին պատմությունն ու ստաժի չափը հաշվի առնելով:

Սահմանված ներդրումների (վճարումների) (DC) կենսաթոշակային ծրագրեր *Defined Contribution (DC) pension plans*

Կենսաթոշակային ծրագրեր, որոնց ներքո ծրագրի հովանավորը, որը կարող է լինել նաև ծրագրի մասնակիցը, կատարում է սահմանված ներդրումներ և որի հետագա կենսաթոշակի չափը կախված է վերջինիս կողմից կատարված

ներդրումների, ինչպես նաև այդ ներդրումների տեղաբաշխումից ստացված եկամտաբերության չափից:

Սոցիալական ապահովագրություն *Social Insurance*

Պարտադիր ապահովագրական ծրագիր՝ նախատեսված ծրագրի մասնակիցների հիվանդության, ծերության, գործազրկության և այլնի դեպքում:

Սոցիալական ապահովություն *Social security*

Օրենսդրությամբ նախատեսված ծրագիր կամ այլ պարտադիր համակարգ, որը աշխատանքային պատահարների, մասնագիտական հիվանդությունների, գործազրկության, մայրության, հիվանդության, հաշմանդամության, ծերության, կենսաթոշակի անցնելու, ժառանգության իրավունքի

կամ մահվան դեպքում ապահովում է կանխիկ կամ ոչ կանխիկ պաշտպանություն, և ի թիվս այլոց, ներառում է նպաստներ երեխաների և ընտանիքի մյուս անդամների համար, ինչպիսիք են աղքատության ընտանեկան, հաշմանդամության, առողջապահության, երկարատև խնամքի նպաստները և այլն: Այն ներառում է սոցիալական ապահովագրությունը, սոցիալական աջակցությունը, փոխադարձ նպաստների ծրագրերը և այլ համակարգեր, որոնք ազգային օրենսդրության կամ պրակտիկայի համաձայն, կազմում են տվյալ երկրի սոցիալական ապահովության համակարգի մի մասը:

Սոցիալական ապահովության միջազգային ասոցիացիա (ՍԱՍԱ) *International Social Security Association (ISSA)*

Միջազգային կազմակերպություն, որը

միավորում է տարբեր երկրների սոցիալական ապահովություն հրականացնող կազմակերպությունները: Կազմակերպությունը ստեղծվել է 1927թ., ՀՀ սոցիալական ապահովագրության պետական հիմնադրամը անդամակցում է ՍԱՄԱ-ին 1996 թվականից:

Սոցիալական կենսաթոշակ
Social pension

Պետական կենսաթոշակային ապահովության մի ձև, որը նշանակվում է աշխատանքային կամ այլ տեսակի կենսաթոշակ ստանալու իրավունքի բացակայության դեպքում:

Սոցիալական հետևանք
Social implication

Սոցիալական կյանքի վրա ազդող, հատկապես վնասակար բնույթի իրադարձություններ:

Սոցիալական մեկուսացում
Social exclusion

Գործընթաց, որի ընթացքում որոշակի մարդիկ կամ մարդկանց խմբեր մեկուսանալով՝ ընկնում են աղքատության մեջ կամ իրենք իրենց մեկուսացնում են ժամանակակից հասարակության հիմնական ուղղություններից, գործընթացներից:

Սոցիալական վճարներ
Social contributions

Պարտադիր սոցիալական ապահովագրության պետական ծրագրերի ֆինանսավորման նպատակով ապահովադիրների կողմից պարտադիր կարգով վճարվող միջոցներ:

Սոցիալական ցուցանիշ
Social indicator

Հիմնական փոփոխականներ՝ սովորաբար ազգային մակարդակում, որ ընտրվում են՝ չափելու սոցիալական փոփոխություններն ընդհանուր առմամբ կամ որևէ մասնավոր ոլորտում, ինչպիսիք են օրինակ՝

առողջապահությունը,
հանրային անվտանգությունը,
կրթությունը, բնակչությունը,
շրջակա միջավայրը և այլն:

Սոցիալական փոփոխություն
Social change

Համայնքային կյանքում տեղի
ունեցած փոփոխություններով
պայմանավորված, օրինակ՝
ինդուստրիալիզացման
արդյունքում ապրուստի
բարելավման կամ
վատթարացման արդյունքում
ստեղծված ցուցանիշներ:

Սուբսիդիա *Subsidy*

Կառավարության կողմից
անձին կամ անձանց խմբին
տրամադրվող դրամական
օժանդակություն կամ նրանց
նկատմամբ հարկման բեռի
թեթևացում: Այն ուղղված է
որևէ հանրային խնդրի
լուծման ճանապարհին
արգելքների վերացմանը կամ
դրանց մեղմելուն:

Վ

Վաղ կենսաթոշակի անցնելը
Early retirement

Կենսաթոշակային ծրագրի
մասնակցի կենսաթոշակային
տարիքից վաղ կենսաթոշակի
անցնելը և անմիջապես
կենսաթոշակ ստանալը:

**Վերականգնողական
նպաստ** *Rehabilitation benefit*

Գործատուի կամ ծրագրի
հովանավորի կողմից,
աշխատողներին կամ ծրագրի
մասնակցին փոխհատուցման,
ծառայությունների կամ
հարմարությունների տեսքով
տրամադրվող
օժանդակության տեսակ՝
օգնելու վերջիններիս
պատահարներից կամ
հիվանդությունից
վերականգնվելու համար՝
սովորաբար նպատակ
ունենալով նրանց օգնել
աշխատանքի վերադառնալու:

Վերահսկող խորհուրդ
Supervisory board

Կենսաթոշակային հիմնադրամի կառավարման վերահսկողության և մոնիտորինգի համար պատասխանատու մարմին:

Վերաապահովագրում
Reinsurance

Ապահովագրական ընկերության կողմից կոնկրետ դեպքի ապահովագրումը (օրինակ՝ պոլիսի մասնակցի մահը) և միևնույն դեպքը մեկ այլ ապահովագրական ընկերությունում կրկնակի ապահովագրումը: Նպատակը առաջին ապահովագրական ընկերության ռիսկի նվազեցումն է:

Վերագնահատում
Revaluation

Կենսաթոշակային նպաստների մեծացման հետ կապված արտահայտություն: Վերագնահատումը նաև հաշվապահական հասկացություն է, որը նկարագրում է մի շարք ակտիվների արժեքների փոփոխությունը:

Վերապահված նպաստներ
Earmarked benefits

Դատարանի կողմից ամուսինների բաժանվելուց հետո կենսաթոշակային ծրագրի մասնակցի կնոջ կամ ամուսնու համար առանձնացված կենսաթոշակային նպաստներ:

Վերջնական աշխատավարձի սխեմա
Final salary scheme

Սահմանված նպաստների (DB) ծրագրի մի տեսակ, որի ներքո կենսաթոշակային նպաստը սովորաբար հիմնված է լինում կամ համեմատվում է նախքան թոշակի անցնելը վերջին մի քանի տարիների ընթացքում ստացված եկամուտների վրա: Հարակից հասկացություններ՝ Սահմանված նպաստների (DB) կենսաթոշակային ծրագիր, Վերջնական միջին եկամուտ:

Վերջնական միջին եկամուտ
Final average earnings

Կենսաթոշակային հիմնադրամի մասնակցի եկամուտ, որն օգտագործվում է հաշվարկելու համար սահմանված նպաստների (DB) ծրագրի ներքո ստանալիք կենսաթոշակային նպաստը, ինչը սովորաբար կազմում է նախքան թոշակի անցնելը վերջին մի քանի տարիների ընթացքում ստացված եկամուտների հանրագումարը:

S

Տարեկան զեկույց
Annual report

Ամեն տարի կենսաթոշակային հիմնադրամի (ընկերության) կողմից պատրաստված հաշվետվություն, որը տեղեկացնում է իր գործունեության մասին, ինչպես նաև տրամադրում է տեղեկատվություն, որն անհրաժեշտ է կենսաթոշակային հիմնադրամի ղեկավարությանը որոշումներ կայացնելու համար:

Տեսական կենսաթոշակ
Theoretical pension

Տերմինը կապված է այն անձանց կենսաթոշակի հաշվարկման հետ, որոնք աշխատել են երկու և ավելի երկրներում: Տեսական կենսաթոշակը հաշվարկելիս զբաղվածության բոլոր ապահովագրված ժամանակահատվածները համարվում են իր երկրում ապահովագրված

զբաղվածություն կամ
հավասարեցվում դրան:

TEE համակարգ *TEE system*

Կենսաթոշակային ծրագրերի
հարկման մեխանիզմ, որի
դեպքում ներդրումները
հարկվում են:

Կենսաթոշակային
հիմնադրամի ներդրումներից
ստացված եկամուտը և
ներդրված կապիտալի վրա
հաշվարկված եկամուտներն
ու նպաստները հարկերից
ազատված են:

Հարակից հասկացություններ՝
EET համակարգ, ETE
համակարգ:

**TPA (Երրորդ կողմ
հանդիսացող կառավարիչ)
*TPA (Third Party
Administrator)***

Ծրագրի հովանավորից բացի
մեկ այլ անձ, որը
պատասխանատու է
կենսաթոշակային ծրագրի
կառավարման համար:

Տրաստ *Trust*

Իրավական սխեմա, ըստ որի
համապատասխան անձինք
(հոգաբարձուներ) իրավունք
ունեն տնօրինելու այլոց
(շահառուներ)
սեփականությունը՝ ի դեմս
վերջինների:

Ց

**Ցմահ կենսաթոշակ
*Life pension***

Կենսաթոշակ, որ վճարվում է
մասնակցին մինչև նրա
կյանքի վերջը:

Ու

**Ունեցվածքի գնահատում
*Means test***

Սոցիալական ապահովության
նպաստների ստացման
նպատակահարմարությամբ
պայմանավորված՝ անձանց
եկամուտների և/կամ
ակտիվների գնահատում:

Փ

Փակ կենսաթոշակային հիմնադրամ

Closed pension funds

Հիմնադրամներ, որոնցում մասնակցությունը սահմանափակվում է միայն որոշակի մասնակիցներով: Հարակից հասկացություններ՝ Բաց կենսաթոշակային հիմնադրամ:

Փոխարինման գործակից
Replacement rate

Տվյալ ժամանակահատվածում անձի (կամ տվյալ երկրի բնակչության) միջին կենսաթոշակի և ստացված միջին եկամուտի հարաբերակցություն:

Ֆ

Ֆինանսավորման կանոններ
Funding rules

Կանոնակարգ, որը պահանջում է կենսաթոշակային հիմնադրամում ակտիվների որոշակի մակարդակի պահպանում՝ կենսաթոշակային ծրագրի պարտավորությունների պատշաճ կատարման համար:

Ֆինանսավորման մակարդակ *Funding level*

Համակարգի ակտիվների և պասիվների հարաբերական արժեք, որը սովորաբար արտահայտվում է տոկոսային թվով:

**Անգլերեն հասկացությունների
ցանկ**

A

Abate for early retirement -
Կենսաթոշակի չափի
նվազեցում կենսաթոշակի վաղ
անցնելու դեպքում
Accrued benefits - Կուտակված
նպաստներ
Accrued rights - Կուտակված
իրավունքներ
Accumulated assets -
Կուտակված ակտիվներ
Accumulated contributions -
Կուտակված ներդրումներ
Accumulation period -
Կուտակման
ժամանակահատված
Active member - Ակտիվ
մասնակից
Actuarial assessment of Fund's
non-state pension payments
obligations - Հիմնադրամի ոչ
պետական կենսաթոշակների
վճարման
պարտավորությունների
ակտուարական գնահատում
Actuarial assumptions -
Ակտուարական
կանխատեսումներ
Actuarial calculations -
Ակտուարական հաշվարկներ

Actuarial deficiency -
Ակտուարական պակասորդ
Actuarial increase -
Ակտուարական աճ
Actuarial liability -
Ակտուարական
պարտավորություն
Actuarial reduction -
Ակտուարական նվազեցում
Actuarial report -
Ակտուարական
հաշվետվություն
Actuarial surplus -
Ակտուարական ավելցուկ
Actuarial valuation -
Ակտուարական գնահատում
Actuarial value -
Ակտուարական արժեք
Actuary - Ակտուար
Additional component -
Հավելյալ բաղադրիչ
Additional voluntary
contribution - Լրացուցիչ
կամավոր վճարներ
Agent - Գործակալ
Annual report - Տարեկան
գեկույց
Annuitant - Անուիտետ
ստացող անձ
Annuity - Անուիտետ
Annuity rate - Անուիտետի
դրույք
Asset allocation - Ակտիվների
տեղաբաշխում

Asset liquidity - Ակտիվի լիկվիդայնություն/իրացվելիություն

Asset management -

Ակտիվների կառավարում

Asset manager - Ակտիվների կառավարիչ

Asset trust management -

Հավատարմագրային

կառավարում

Assets - Ակտիվներ

Audit - Աուդիտ

Auditor - Աուդիտոր

Augmentation - Հավելում

B

Basic component - Հիմնական բաղադրիչ

Basic needs - Հիմնական պահանջումներ

Basic pension - Բազային կենսաթոշակ

Beneficiary - Շահառու

Benefit - Նպաստ

Benefit adjustment - Նպաստի ճշգրտում

Benefit coincidence - Նպաստների համընկնում

Benefit in kind - Ոչ դրամային նպաստ

Benefit statement - Նպաստի հայտարարագիր

Bridge pension - Կամրջող կենսաթոշակ

Bulk transfer - Խմբակային տեղափոխություն

C

Capitalised value -

Կապիտալիզացված արժեք

Cash option - Կանխիկացման տարբերակ

Change of pension scheme - Կենսաթոշակային սխեմայի փոփոխություն

Child-care leave - Երեխայի խնամքի արձակուրդ

Closed pension fund - Փակ կենսաթոշակային հիմնադրամ

Collective supplementary pension insurance - Հավելյալ կոլեկտիվ կենսաթոշակային ապահովագրություն

Common investment fund - Ընդհանուր ներդրումային հիմնադրամ

Complementary protection - Հավելյալ պաշտպանություն

Complementary protection - Հավելյալ պաշտպանություն

Contingent annuity - Պայմանական տարեվճար

Contribution base - Ներդրումային բազա

Contribution holiday - Ներդրումային (մուծումների) «դադար»

Contributions - Ներդրումներ (վճարումներ)
 Contribution rate - Ներդրումների դրույքաչափ
 Contributory pension scheme - Ներդրումային կենսաթոշակային համակարգ
 Corporate non-state pension - Կորպորատիվ ոչ պետական կենսաթոշակ
 Corporate trustee - Կորպորատիվ հոգաբարձու
 Cumulative part of occupational pension - Աշխատանքային կենսաթոշակի կուտակային մաս
 Custodian - Պահառու

D

Date of non-state pension assignment - Ոչ պետական կենսաթոշակի նշանակման պահ
 Death benefit - Մահվան նպաստ
 Debt - Ապառք
 Deferred member - Հետաձգված մասնակից
 Deferred pension - Հետաձգված կենսաթոշակ
 Deferred pensioner - «Հետաձգված» կենսաթոշակառու

Deferred retirement - Հետաձգված կենսաթոշակի անցում
 Deficit - Գեֆիցիտ
 Defined Benefit (DB) pension plans - Սահմանված նպաստների (DB) կենսաթոշակային ծրագիր
 Defined Contribution (DC) pension plans - Սահմանված ներդրումների (վճարումների) (DC) կենսաթոշակային ծրագրեր
 Dependency ratio - Բեռնվածության գործակից
 Dependency ratio - Կախվածության հարաբերակցություն
 Dependent - Խնամքի տակ գտնվող
 Depository activities - Գեպոզիտար գործունեություն
 Derivative - Ածանցյալ
 Disability benefit - Անաշխատունակության նպաստ
 Disclosure regulations - Բացահայտման կանոնակարգեր
 Discretionary scheme - Հայեցողական ծրագիր

E

Early retirement -
 Կենսաթոշակի վաղ անցում
 Early retirement - վաղ
 կենսաթոշակի անցնելը
 Earmarked benefits -
 Վերապահված նպաստներ
 Earnings replacement rate -
 Եկամտի փոխարինման
 գործակից
 EET system - EET համակարգ
 Eligibility -
 Համապատասխանեցում
 Employee - Աշխատող
 Employer - Գործատու
 Employment abroad -
 Չբաղվածություն արտերկրում
 ETE system - ETE համակարգ
 Exchange of systematic
 payments with lump-sum
 payment - Պարբերաբար
 վճարումների փոխարկումը
 միանվագ վճարումով
 Expected period of an old-age
 pension payment - Ծերության
 կենսաթոշակի վճարման
 նախատեսվող
 ժամանակահատվածը

F

Fair value - Արդար արժեք
 Family - Ընտանիք
 Final average earnings -
 Վերջնական միջին եկամուտ

Final salary scheme -
 Վերջնական աշխատավարձի
 սխեմա
 Forecast - Կանխատեսում
 Fringe benefit - Լրացուցիչ
 արտոնություններ
 Fully Funded Pension scheme -
 Լիովին ֆինանսավորված
 կենսաթշակային ծրագիր
 Fund - Հիմնադրամ
 Fund investment declaration -
 Հիմնադրամի ներդրումային
 հռչակագիր
 Fund mandatory pension
 insurance investment portfolio -
 Հիմնադրամի պարտադիր
 կենսաթոշակային
 ապահովագրության
 ներդրումային պորտֆել
 Fund member - Հիմնադրամի
 մասնակից
 Funded pension funds -
 Կուտակային
 (ֆինանսավորվող)
 կենսաթոշակային ծրագրեր
 Funding - Կենսաթոշակի
 ֆինանսավորում (կուտակում)
 Funding level -
 Ֆինանսավորման մակարդակ
 Funding rules -
 Ֆինանսավորման կանոններ

G

Globalization - Գլոբալիզացիա

Governing body of the pension fund - Կենսաթոշակային հիմնադրամի ղեկավար մարմին
 Gross investment portfolio - Համախառն ներդրումային պորտֆել
 Gross pension fund - Համախառն կենսաթոշակային հիմնադրամ
 Gross rate of return - Համախառն հատուցադրույք
 Guaranteed income - Երաշխավորված եկամուտ
 Guaranteed pension - Երաշխավորված կենսաթոշակ

H

Health care delivery - Առողջապահական ապահովություն
 Health insurance - Առողջության ապահովագրություն
 Health status - Առողջական կարգավիճակ

I

Income - Եկամուտ
 Incomes received from distribution of pension assets - Կենսաթոշակային

ակտիվների տեղաբաշխումից ստացված եկամուտներ
 Incomes received from Invested pension accumulations - Կենսաթոշակային կուտակումների ներդրումից ստացված եկամուտներ
 Individual account - Անհատական հաշիվ
 Individual pension plans - Անհատական կենսաթոշակային ծրագրեր
 Industry pension fund - Արդյունաբերական (ճյուղային) կենսաթոշակային հիմնադրամ
 Inflation indexation - Գնաճային ինդեքսավորում
 Insurance payment - Ապահովագրական վճար
 Insurance rate - Ապահովագրական ստաժ
 Insurance reserve - Ապահովագրական պահուստ
 Insurance risk - Ապահովագրական ռիսկ
 Insured person - Ապահովագրված անձ
 Insurer - Ապահովադիր
 International Social Security Association (ISSA) - Սոցիալական ապահովության միջազգային ասոցիացիա (ՄԱՄԱ)

Investment - Ներդրում		Life insurance - Կյանքի
Investment declaration -		ապահովագրություն
Ներդրումային		Life pension - Ցմահ
հայտարարագիր		կենսաթոշակ
Investment income -		Lump Sum Payment -
Ներդրումային եկամուտ		Միանվագ կենսաթոշակային
Investment Income -		վճարում
Ներդրումներից ստացված		Lump-sum pension contribution
եկամուտներ		- Միանվագ կենսաթոշակային
Investment policy -		անդամավճար
Ներդրումային		
քաղաքականություն		M
Investment restrictions -		Maintenance payment -
Ներդրումային		Խնամքի վճար
սահմանափակումներ		Mandatory contribution -
Investment strategy -		Պարտադիր
ներդրումային		կենսաթոշակային ներդրում
ռազմավարություն		Mandatory pension insurance -
Investment portfolio -		Պարտադիր
Ներդրումային պորտֆել		կենսաթոշակային
Investment share -		ապահովագրություն
Ներդրումային բաժնեմաս		Mandatory pension insurance
Investor - Ներդրող		agreement - Պարտադիր
		կենսաթոշակային
		ապահովագրության
L		պայմանագիր
Labour conditions -		Mandatory pension insurance
Աշխատանքային պայմաններ		payments - Պարտադիր
Labour market -		կենսաթոշակային
Աշխատաշուկա		ապահովագրության վճարներ
Late retirement -		Market value - Շուկայական
Կենսաթոշակի ուշ անցում		արժեք
Liabilities - Կենսաթոշակային		Maternity benefit - Մայրության
պարտավորություններ		նպաստ

Means of non-state pension payment - Ոչ պետական կենսաթոշակի վճարման եղանակ

Means test - Ունեցվածքի գնահատում

Member - Մասնակից

Minimal guaranteed rate of income received from distribution of pension assets - Կենսաթոշակային ակտիվների տեղաբաշխումից ստացված եկամտի նվազագույն երաշխավորված չափ

Minimum benefit - Նվազագույն նպաստ

Minimum contributions - Նվազագույն վճարներ

Minimum pension - Նվազագույն կենսաթոշակ

Mixed indexation - Խառը ինդեքսավորում

Mixed pension system - Խառը կենսաթոշակային համակարգ

Mortality table - Մահացության վիճակագրական աղյուսակ

Multi-employer pension funds - Բազմագործատու կենսաթոշակային հիմնադրամներ

N

Net assets value - Չուտ ակտիվների արժեք

Net rate of return - Չուտ հատուցադրույք

Non-contributory scheme - Ոչ ներդրումային կենսաթոշակային ծրագիր

Non-State pension payment terms - Ոչ պետական կենսաթոշակի վճարման պայմաններ

Non-State pension security agreement (pension agreement) - Ոչ պետական կենսաթոշակային ապահովության պայմանագիր (կենսաթոշակային պայմանագիր)

Normal pension age - Ընդունված կենսաթոշակային տարիք

Normal pension age - Նորմալ կենսաթոշակային տարիք

Notice on pension account status (excerpt from pension account) - Կենսաթոշակային հաշվի վիճակի մասին ծանուցում (քաղվածք կենսաթոշակային հաշվից)

Notification on pension assignment (referance) - Կենսաթոշակի նշանակման ծանուցում (տեղեկանք)

O		Pension account opening - Կենսաթոշակային հաշվի բացում
Occupational disease - Մասնագիտական հիվանդություն		Pension accumulations Կենսաթոշակային կուտակումներ
Occupational health - Մասնագիտական առողջություն		Pension assets - Կենսաթոշակային ակտիվներ
Occupational pension - Մասնագիտական կենսաթոշակ		Pension bases - Կենսաթոշակային հիմքեր
Occupational pension scheme - Աշխատանքային կենսաթոշակային ծրագիր		Pension contributions - Կենսաթոշակային մուծումներ
Old-age pension - Ծերության կենսաթոշակ		Pension estimate - Կենսաթոշակի հաշվարկ
Open pension funds - Բաց կենսաթոշակային հիմնադրամներ		Pension fund - Կենսաթոշակային հիմնադրամ
Operations registry - Գործառույթների արձանագրման մատյան		Pension fund administrator - Կենսաթոշակային հիմնադրամի կառավարիչ
Overfunding - Գերֆինանսավորում		Pension fund governance - Կենսաթոշակային հիմնադրամի կառավարում
P		Pension fund managing company - Կենսաթոշակային հիմնադրամի կառավարման ընկերություն
Partial pension - Մասնակի կենսաթոշակ		Pension fund member - Կենսաթոշակային հիմնադրամի մասնակից
Pay-As-You-Go (PAYG) pension plan - Բաշխողական կենսաթոշակային համակարգ		Pension Indexation - Կենսաթոշակի ինդեքսավորում
Pension - Կենսաթոշակ		
Pension account - Կենսաթոշակային հաշիվ		

Pension insurance contracts - Կենսաթոշակային ապահովագրական պայմանագրեր	Pensionable employment - Կենսաթոշակային գրադվածություն
Pension plan - Կենսաթոշակային ծրագիր	Pensioner - Կենսաթոշակառու
Pension plan administrator - Կենսաթոշակային ծրագրի կառավարիչ	Pensioner personal coefficient - Կենսաթոշակառուի անձնական գործակից
Pension plan member - Կենսաթոշակային ծրագրի մասնակից	Permanent health insurance - Մշտական առողջության ապահովագրություն
Pension plan sponsor - Կենսաթոշակային ծրագրի հովանավոր	Permissible assets - Թույլատրելի ակտիվներ
Pension policy - Կենսաթոշակային վկայագիր (պոլիս)	Personal pension account - Անձնական կենսաթոշակային հաշիվ
Pension regulator - Կենսաթոշակային ոլորտի կանոնակարգող	Personified registry - Անհատական հաշվառում
pension reserves - Կենսաթոշակային պահուստներ	Pillar - Հենասյուն
Pension security system - Կենսաթոշակային ապահովության համակարգ	Prepayment - Կանխավճար
Pension supervisor - Կենսաթոշակային ոլորտը վերահսկող մարմին	Present value - Ներկա արժեք
Pensionable earnings - Կենսաթոշակային վաստակներ	Primary beneficiary - Առաջնային շահառու
	Private pension - Ոչ պետական կենսաթոշակ
	Private pension funds - Մասնավոր կենսաթոշակային հիմնադրամ
	Private pension plans - Մասնավոր կենսաթոշակային ծրագրեր
	Prolonged disability insurance - Երկարացված անաշխատունակության ապահովագրություն

Public pension fund -
Պետական կենսաթոշակային
հիմնադրամ
Public pension plans -
Պետական կենսաթոշակային
ծրագրեր

R

Rate calculated for special
occupations - Հատուկ
աշխատատեսակների
հաշվարկվող ստաժ
Rate of return -
Հատուցադրույք
Recalculation of pension rate -
Կենսաթոշակի չափի
վերահաշվարկ
Regulatory authority -
Կանոնակարգող մարմին
Rehabilitation benefit -
Վերականգնողական նպաստ
Reinsurance -
Վերաապահովագրում
Replacement rate -
Փոխարինման գործակից
Retirement age -
Կենսաթոշակային տարիք
Revaluation -
Վերագնահատում
Risk - Ռիսկ
Running of register - Ռեեստրի
վարում

S

Security - Արժեթուղթ
Self-employed persons -
Ինքնազբաղվածներ
Service period -
Աշխատանքային ստաժ
Share - Բաժնետոմս
Share value - Բաժնետասի
արժեք
Shareholder -
Բաժնետեր/Փայատեր
Social change - Սոցիալական
փոփոխություն
Social contributions -
Սոցիալական վճարներ
Social exclusion -
Սոցիալական մեկուսացում
Social implication -
Սոցիալական հետևանք
Social indicator - Սոցիալական
ցուցանիշ
Social Insurance -
Սոցիալական
ապահովագրություն
Social pension - Սոցիալական
կենսաթոշակ
Social security - Սոցիալական
ապահովություն
Specialised depositary -
Մասնագիտացված պահառու
State Benefit - Պետական
նպաստ
Structural adjustment -
Կառուցվածքային
կարգավորում

Subsidy - Սուբսիդիա
 Supervisory board - Վերահսկող խորհուրդ
 Supplementary benefit - Հրացուցիչ նպաստ
 Supplementary pension - Հավելյալ կենսաթոշակ
 Surplus - Հավելուրդ
 Survivor's benefit - Կերակրողին կորցնելու դեպքում կենսաթոշակ
 Swiss indexation - Շվեյցարական ինդեքսավորում

T

TEE system - TEE համակարգ
 Theoretical pension - Տեսական կենսաթոշակ
 TPA (Third Party Administrator) - TPA (Երրորդ կողմ հանդիսացող կառավարիչ)
 Trade union - Արհեստակցական միություն
 Trust - Տրաստ
 Trustee - Լիազոր

U

Underfunding - Թերֆինանսավորում
 Unemployment form - Անաշխատունակության թերթիկ

Unfunded pension plans - Չֆինանսավորված կենսաթոշակային ծրագրեր
 Unified social tax - Միասնական սոցիալական հարկ
 Unisex annuity rate - Համասեռ անուիտետի դրույք
 Universal benefit scheme - Նպաստների համընդհանուր ծրագիր
 Unpaid work - Չվճարվող աշխատանք
 Urgent non-state pension - Շտապ ոչ պետական կենսաթոշակ
 Urgent pension scheme - Շտապ կենսաթոշակային համակարգ

V

Voluntary contribution - Կամավոր ներդրում
 Voluntary insurance - Կամավոր ապահովագրություն
 Voluntary occupational pension plans - Աշխատանքային կամավոր կենսաթոշակային ծրագրեր
 Voluntary payment - Կամավոր վճար

Voluntary pension insurance -
Կամավոր կենսաթոշակային
ապահովագրություն

W

Wellbeing - Բարեկեցություն

